

LISTY

hlavního města Prahy

LP197/02/4545

ZDARMA

www.praha-mesto.cz

srpen 2002 • ročník II/8

Summit NATO: hlavní město se připravuje

strana 2

Historické dokumenty se stěhují na Jižní Město

strana 5

Sklářské umění v Muzeu hlavního města Prahy

strana 11

Vážený Pražané,

před necelým měsícem jsem se ujal funkce primátora. Plně jsem si byl přitom vědom náročnosti takového úkolu, ztíženého navíc omezeným časovým horizontem listopadových komunálních voleb. Jsem však odhodlán do nich město dovést a zasadit se o řešení všech problémů, s nimiž se Praha v současné době potýká.

Svou představu jsem shrnul do deseti zřetelně formulovaných a zcela konkrétních kroků. Byly již zveřejněny v tisku, uvnitř tohoto čísla Listů hlavního města Prahy se s nimi můžete seznámit znovu. Jde mi o to, aby každý občan Prahy mohl posoudit, jak svá předsevzetí plním, co považuji za priority. Snažil jsem se, abych předložil program jasný, reálný a doslova měřitelný, jehož uskutečnění v jednotlivých bodech i časovém vymezení bude moci kontrolovat každý.

Ze všeho nejdříve se postarám o eliminaci pouliční kriminality a o bezpečnost dětí. Jedním ze stěžejních bodů mého programu je ochrana dětí před drogovým nebezpečím. Proto bude městská policie od samého začátku školního roku dohlížet před školami a provádět kontroly v jejich okolí, aby co nejvíce ztížila přístup drogových dealerů k dětem.

Palčivým a dlouhodobým problémem je pražská taxislužba. Proto se spolu se všemi zainteresovanými stranami pokusím o mnohem rezolutnější a především rychlejší kroky, které povedou k odstranění nejzávažnějších prohřešků, jimiž nepoctiví taxikáři ztrpčují život Pražanů a poškozují dobré jméno naší metropole v zahraničí.

Praha bude v listopadu hostit významné představitelky světové politiky, kteří se zúčastní summitu NATO. Vedení města se na tuto událost důkladně připravuje. Chceme Prahu představit jako součást moderního světa, vytvoříme pro setkání všechny potřebné podmínky a zároveň podnikneme vše pro bezpečnost a klidné fungování běžného života občanů.

RNDr. Igor Němec,
primátor hl. m. Prahy

Funguje deštník sociální pomoci?

Tucet let poté, co „čas oponou trhnul“, vypadá Praha bezpochyby jinak. Říkáme-li jinak, máme na mysli lépe. Nastala stejně výrazná (a stejně pozitivní) změna i v pocitech lidí?

Mnohé vyčteme ze statistických údajů, z ekonomických srovnání, optimisticky (anebo zákonitě i jaksepatří pesimisticky) vyznívají výroky politiků. Jak se však Pražanům v jejich městě žije, o tom víme jen zprostředkovaně. V našem případě jsme svou jednoduchou sondu opřeli o nejčastější dotazy, s nimiž se občané obraceli na informační středisko Magistrátu hlavního města Prahy, umístěné v přízemí budovy Nové radnice na Mariánském náměstí. Kromě úsměvných návštěv, jejichž cílem je někdy zjevně jen samotných pár vět rozhovoru, jsou časté dotazy směřovány právě k tématu tohoto čísla: k sociální politice města.

Foto: Bohumil Dobrovodský

Foto: Archiv autora

Sádrový model pomníku F. Kafky, autor J. Róna

„Jsem šťastný, když objevím vazbu na Prahu u lidí, kterých si vážím,“

říká Jaroslav Róna, pražský patriot, sochař, malíř, ale především člověk se smyslem pro originální humor.

Na svůj věk jste absolvoval neuvěřitelné množství výstav.

Je pravda, že jsem se zúčastnil možná více výstav než moji kolegové a vrstevníci, bylo to ale proto, že poměrně rychle pracuji a v osmdesátých a devadesátých letech se hodně vystavovalo. Byli jsme první generací, která mohla vystavovat svobodně. Řada lidí, kteří žili v komunismu déle než my, byla uzavřena do sebe. Vytvořili si slupku, pod kterou žili a nechtěli se zviditelňovat. Já jsem měl to štěstí, že mi bylo 32 let a měl jsem energii na to se přehoupnout do dalšího života a nebyl jsem ještě tak poznamenaný. Zatímco generace před námi nebo jen o pět let starší než jsme my, se tento problém dotýká daleko více. Přesto všechno v sobě nemám pocit opravdové svobody. Považuji se za bývalého otroka – propuštěnce. Tímto fenoménem se hodně ve své tvorbě zabývám. Otroctví je pro mne významné téma. V některých mých věcech se objevuje a chtěl bych ho ještě přesněji symbolizovat sochou.

Jste tvůrcem sochy Franze Kafky. Jak jste se k této práci dostal?

Do soutěže na pomník F. Kafky jsem se dostal díky náhodě. Nejsem typ člověka, který by dělal stále soutěže. Navíc jsem se jich nikdy nezúčastňoval, protože mě k nim ani nepřizvali. Sochaři mě jaksí nepovažovali za sochaře, malíři za malíře atd. Jsem malíř a sochař, ale pokud se týče sochařských organizací, tak ty mě neakceptovaly a když se vyhlášovaly soutěže na různé významné věci, tak jsem o nich ani nevěděl.

Jaký z výtvarných oborů, ve kterých působíte, Vás nejvíce baví?

Nejvíce mě baví malování. Cítím ale nutnost dělat sochy a řekl bych, že jsem v posledních letech uznávaný více v sochařské oblasti. Trošku tím trpím, ale věřím, že se moje malířství v tomto smyslu dočká ocenění. Začínal jsem vyloženě jako malíř, vystudoval jsem na VŠUP sklářské výtvarnictví u profesora Libenského a tam právě výuka byla

Pokračování na str. 3

NEUVĚŘITELNÁ ZVÍŘATA V ZOO PRAHA

LENOCHOD

CHAMELEON

MRAVINEČNÍK

LORI

KASUAR

HRABAČ

V LÉTĚ OTEVŘENO DENNĚ 9:00 DO 19:00 HODIN

LP227/02/667

RYCHLÉ ČTENÍ

VE MĚSTĚ BUDE JEZDIT VÍCE TRAMVAJÍ A AUTOBUSŮ

Od 12. září se obyvatelé a návštěvníci Prahy dočkají většího počtu spojů na linkách městské hromadné dopravy. Město na rozšíření spojů vychází ze svého rozpočtu navíc devět a půl milionu korun. Radní tak reagují na skutečnost, že zájem o MHD v metropoli výrazně roste.

RADNÍCI PRAHY 2 ČEKÁ REKONSTRUKCE

Budovu radnice Prahy 2 na náměstí Míru čeká rozsáhlá rekonstrukce, která by měla trvat přibližně dva roky. Projekt přestavby je prozatím v přípravné fázi a veřejná soutěž na zakázku má být vyhlášena na podzim. Náklady na obnovu budovy se budou pohybovat mezi 160–200 miliony korun. Jednotlivá pracoviště se přesunou na Karlovo náměstí, do Korunní ulice a v jedné je i výplůčka budovy v Žitné, která patří magistrátu. Po rekonstrukci by měli obyvatelé Prahy 2 najít všechny odbory pod jednou střechou a radnice by měla být přístupná i pro handicapované občany.

STARONOVÉ POPLATKY ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Rada hl. m. Prahy projednala na svém zasedání 23. července návrh obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy, kterou se stanoví poplatky za komunální odpad. Návrh předložil náměstek primátora Petr Švec na základě novely zákona o odpadech, podle které může vybírání poplatku stanovit obec. Návrh bude zaslán do zkráceného připomínkování městským částem. Připravovaná vyhláška opětovně zavádí systém platby poplatku za komunální odpad, tedy za sběrnou nádobu, a to od 1. ledna 2003. Návrh bude předložen ke schválení zastupitelstvu na podzim, aby se vlastníci objektů mohli na změnu v dostatečném předstihu připravit.

VELETRH FOR ARCH

Praha se již tradičně zúčastní veletrhu FOR ARCH 2002, který se bude konat od 10. do 14. září 2002 v areálu výstaviště v Praze-Letňanech. V expozici bude prezentovat výsledky svých snah v oblasti regenerace města, od urbanistických koncepcí po jednotlivé objekty. Detailně bude představena zejména regenerace pražských panelových sídlišť, včetně podrobné analýzy jejich současného stavu.

„Veletrh tentokrát navštíví i čelní představitelé města Berlína a hlavní město Praha spolu s nimi uspořádá jednodenní konferenci, na níž přiblíží problémy revitalizace panelové zástavby u nás a zprostředkuje vzájemnou výměnu názorů s berlínskou delegací,“ informoval radní ing. Miloš Máša.

NÁDRAŽÍ EVROPA

Mladí lidé z euroregionu Nisa se vydávají 16. srpna vlakem na turné s vlastní inscenací, se kterou se během deseti dní představí na nádražích osmi měst Čech, Polska a Německa. Do programu zapojí také řadu místních hudebníků, herců, literátů a výtvarných umělců.

Ve čtvrtek 22. srpna v poledne dorazí art – vlak do Prahy na Masarykovo nádraží v Praze, které se promění v jeviště koncertů, divadelních happeningů, autorských čtení a výstav. Ve 20 hodin začne velká multimediální performance s názvem Express Across The Border. Záštitu nad pražskou částí turné převzal primátor města a projekt byl podpořen Evropským fondem pro regionální rozvoj, Česko-německým fondem budoucnosti a Českými drahami.

OKOLÍ OBECNÍHO DOMU BEZ REKLAMY

Koncem října by mělo být okolí Obecního domu bez rozdávačů letáků, kteří zvali kolemjdoucí na kulturní akce pořádané uvnitř objektu. Dne 6. srpna o tom rozhodla ředitelka živnostenského odboru magistrátu Eva Nováková společně s ředitelem Obecního domu Františkem Laudátem. Úředníci magistrátu budou dodržování vyhlášky před budovou permanentně kontrolovat.

Nedostáváte Listy?

Volejte zdarma horkou linku!

0800 555 411

Summit NATO: hlavní město se připravuje

V souvislosti s plánovaným summitem NATO, který se bude konat na podzim ve dnech 21.–22. listopadu, intenzivně pokračují přípravy vedení hlavního města a všech záchranných a bezpečnostních složek na tuto nejvýznamnější akci posledních let, která se v hlavním městě uskuteční. Samotné jednání, kterého se zúčastní 47 delegací na nejvyšší státní úrovni, včetně prezidentů a předsedů vlád jednotlivých zemí, proběhne v Kongresovém centru Praha.

Na úrovni hlavního města činnost koordinuje komise Rady HMP pro přípravu summitu NATO v roce 2002 v Praze, předsedou této komise je radní Mgr. Rudolf Blažek. Svého zástupce má hlavní město i v Meziřezortním výboru pro přípravu summitu NATO. Zajištění bezpečnosti a pořádku v hlavním městě v průběhu vlastního konání summitu projednává na svých pravidelných jednáních také Bezpečnostní rada hl. m. Prahy.

Z rozpočtu hlavního města na rok 2002 byla pro zabezpečení příprav této akce vyčleněna částka 20 milionů korun, kromě toho se Praha podí-

Foto: Bohumil Dobrovodský

lí formou darů také na zkvalitnění výbavy policejních složek.

Úsilí vedení hlavního města Prahy, včetně jeho orgánů zajišťujících bez-

pečnost a pořádek, směřuje nejen k pomoci odpovědným státním orgánům při zabezpečení vlastního průběhu summitu NATO, ale i k zajiště-

ní přijatelných podmínek života pro všechny obyvatele a návštěvníky hlavního města.

Turistická sezona vrcholí, kapsáři to vědí také

Přes léto je v ulicích více městských policistů, a to hlavně o víkendech. Jako tlumočníci jim pomáhají studenti.

Městská policie v turistické sezoně posiluje početní stav strážníků, sloužících v centru hlavního města. Mají za úkol bránit pouliční kriminalitě (která je do značné míry vyprovokována vysokým počtem cizinců v Praze), sledovat podvody při směně valut, zamezit žebrařím (ať už má jakoukoli podobu) a kontrolovat dodržování tržního řádu.

Už v červenci strážníci posílili také preventivní hlídkovou službu v nejrizikovějších úsecích tramvajové dopravy. To jsou především linky 9 a 22 zhruba od Národní třídy směrem k Národnímu divadlu a odtud na smíchovskou stranu mostu Legií, a pak

na Malostranské náměstí a přes Klárov zpět. Samozřejmě naplno poběží i městský kamerový systém, který spolupracuje také s Policií ČR.

Na mobilních stanovištích městské policie se už od června pohybují jazykové vybavení studenti, kteří strážníkům pomáhají komunikovat s cizinci. Pro ně i pro strážníky je to vítaná příležitost zdokonalit se v cizím jazyce – denně je žádají o informace desítky turistů.

Mobilní stanoviště má městská policie celoročně na Staroměstském náměstí a na Můstku, čtyři se pohybují zpravidla ve Vrchlického sadech, u OD TESCO na Praze 1 a také v Praze 5 a v Praze 6 a o prázdninách přibyla ještě další čtyři v různých končinách hlavního města. Posily strážníků v ulicích vydrží až do konce září. (cyk)

V průběhu prázdninových měsíců se pravidelně každou sobotu ozývá z ochozů malostranské Mostecké věže slavnostní vytrubování: žestový kvartet TUBA TROMBONUM během polederní hodinky (od 18 do 19 hodin) zpřijemňuje Pražanům i návštěvníkům města sváteční procházku po Karlově mostě. Soubor vznikl už v roce 1985, svou koncertní činnost zaměřuje na věžní hudbu, která byla specifikována již v období gotiky. Proto repertoár tvoří díla známých i drobnějších autorů od nejranějších hudebních slohů až po dnešní tvorbu. „Kvartet díky grantu hlavního města Prahy v roce 1998 znovu zahájil tradici koncertů věžní hudby na Karlově mostě, vystupuje však i při různých jiných příležitostech, například na Pražském hradě, Štířínském zámku nebo v Břevnovském klášteře atd. V posledních letech koncertuje i v kostelích a pravidelně v adventní době zajišťuje koncertovat do SRN s mezinárodním repertoárem vánočních koled, v loňském roce nahrál i dva kompaktní disky,“ charakterizoval současnost souboru jeho vedoucí Milan Léska.

Praha podpoří Policii ČR

Pražský primátor Igor Němec nabídl řediteli Policie ČR Radislavu Charvátovi plnou podporu města ve všech aktivitách, které mají zabránit trestné činnosti a zejména pouliční kriminalitě v naší metropoli.

Od 1. ledna příštího roku má být posílena pořádková jednotka o 600 policistů. „Nabízím policii i jinou formu podpory, například přidělení více bytů pro policisty. Ti mají v Praze problém s ubytováním a proto jsme společně s radním Rudolfem Blažkem slíbili, že uvolníme pro policii 50 bytů,“ uvedl na tiskové konferenci primátor hlavního města.

Jak dále primátor sdělil, město podpoří Policii ČR finančně, a to jednak částkou sedmi milionů korun na pořízení počítačového softwaru, který bude využitý ke zpracování a zjednodušení agendy kolem dopravních nehod, a další částka ve výši devět milionů korun by podle předběžné dohody měla sloužit ke zlepšení počítačového vybavení místních oddělení Policie ČR.

Jsou také již učiněna předběžná opatření před listopadovým summitem NATO. V Praze bude v této době o pět tisíc policistů více, celkem tedy jedenáct tisíc, což dává předpoklad k dobrému zajištění bezpečnosti v hlavním městě.

Horké léto v jednací síni Nové radnice

RNDr. Igor Němec byl nadpoloviční většinou již v prvním kole zvolen pražským primátorem

Nový pražský primátor několik okamžiků po svém zvolení.

K mimořádnému jednání Zastupitelstva hlavního města Prahy přijeli mnozí z přítomných již ze svých dovolených. Důvod byl skutečně výjimečný: volba primátora města. Přestože kandidát byl jediný a navrhovatelé s ním veřejnost seznámili předem, přenesla se do jednacího sálu velmi žhavá atmosféra, ne nepodobná tropickému vedru, které v ono pondělí 15. července sužovalo Pražany „mimoradniční“...

Pečlivou domácí přípravu hlavních aktérů prozradily už úvodní okamžiky jednání: obstrukce a dohady provázely schválení programu, třebaže obsahoval jen několik bodů. Opozičním zastupitelům se totiž ještě před samotnou volbu primátora podařilo vklínit mediálně probíranou aféru s prodejem bytů ve Spindlerově Mlýně některým představitelům města a organizací, které město řídí.

V diskusi k oběma bodům padala velmi ostrá slova, argumentace byla neobyčejně vypjatá a místy i překračující meze korektnosti. Nejradikálnější návrhy, mj. na podání trestního oznámení zastupitelstvem ve věci „krkonošských bytů“ (KDU-ČSL ústy M. Bursíka), nezískaly podporu, nakonec se i přes obdobně silný odpor představitelů opozice podařilo překonat obstrukce spojené s volebním řádem: po téměř čtyřhodinovém jednání přistoupili přítomní k tajné volbě primátora města. Igor Němec získal 31 hlasů, tedy potřebnou nadpoloviční většinu, již v prvním kole.

Zbývá dodat, že v závěru červencového jednání neprošel návrh na odprodej zbývajících 49 % akcií společ-

Pohled do jednacího sálu v průběhu diskuse

Foto: Pavel Ryjáček

nosti Pragonet, a. s., které jsou ještě v držení města – pro přijetí příslušného usnesení hlasovalo jen 25 zastupitelů. Strategický podíl v Pragonetu má společnost T-Systems Internatio-

nal, ta by při schválení odprodeje zbývajících balíků akcií uhradila částku 277 milionů korun, o které by byly posíleny pražské investiční akce v příštím roce. (vf)

Deset konkrétních kroků

(program primátora Igora Němce)

1. KORUPČNÍ PROSTŘEDÍ: Spolu s vyhodnocením ročního plnění Protikorupčního programu hlavního města Prahy přijatého Zastupitelstvem hl. m. Prahy dne 26. 6. 2001, bude vydána jednotná a průhledná metodika zadávání veřejných zakázek. Termín: září 2002

2. BEZPEČNOST: Představitelé hl. m. Prahy, ředitel Pražské správy Policie ČR a ředitel Městské policie budou společně postupovat při potírání pouliční kriminality. Přítomnost Městské policie bude posílena na přechodech u škol. Nově bude zajištěna hlídková činnost Městské policie před školami po vyučování s cílem zamezení distribuce drog. Termín: srpen–září 2002

3. DOPRAVA: Bude zpracován plán obnovy a modernizace vozového parku s cílem zařazení nových vozidel do sítě MHD, v centru města nebudou žádné další uzavírky ulic. Termín: říjen 2002

4. ČISTOTA A POŘÁDEK V ULICÍCH: Všichni znečišťovatelé ulic, včetně majitelů psů, budou důsledně postihováni. Důraz bude kladen na čistotu a bezpečnost okolí. Termín: září 2002

5. SPRÁVNÍ AGENDA: Konkrétní opatření povedou k zjednodušení a zprůhlednění při vyřizování správních agend. Termín: srpen 2002

V rámci transformace vyřizování žádostí o řidičské a technické průkazy nepřesáhne čekací doba 25 minut. Termín: říjen 2002

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ: Vypracovaný plán rychlé opravy cest ve Střimově umožní jejich využití k rekreačnímu sportu – bude zpracována mapa propojení tohoto parku cyklistickými stezkami s centrem. Termín: listopad 2002

7. CESTOVNÍ RUCH: Dokončení systému opatření, řešících problémů pražské taxislužby. Bude předložena ucelená koncepce cestovního ruchu. Termín: září 2002

8. PAMÁTKOVÁ PÉČE: Ve spolupráci se Státním ústavem památkové péče a příslušnými odborníky bude jasně stanoven rozsah a způsob opravy Karlova mostu. Termín: listopad 2002

9. KULTURA: V součinnosti s Občanským sdružením na podporu klubové alternativní scény bude sepsán plán kroků rozvoje alternativní kultury pro mladé. Termín: srpen 2002

10. ZAHRAŇIČNÍ VZTAHY: Představitelé města společně s orgány státní správy zajistí důstojné konání vrcholného summitu NATO v Praze. Uskuteční se jednání s ministry vnitra a obrany o situaci ohledně sídla RFE. Termín: listopad 2002

„...jsem hrdý, že také Kafka byl z Prahy.“

Pokračování ze str. 1

malířská. Sochařství jsem začal dělat z „čisté vody“. Vzal jsem hlinu a začal jsem dělat sochy. Možná je to dobře, protože jsem v sochařství neskloznil do nějaké manýry a mohl jsem se tomuto oboru věnovat svobodně.

Jste také považován za básníka.

To je spíše humor ze strany mých přátel. Za básníka se nepovažuji, je ale pravda, že příležitostně píšu. Kdysi jsem napsal ještě jako student novelu Velký lov, kterou mi otiskli v Literárních novinách a v našem časopise, který se jmenoval Kvašňák, kde byli lidé kolem Sklepa a další a potom jsem spolupracoval s časopisem Raut. To byl výrazně graficko-fotografický časopis, který inicioval Aleš Najbrt. Dávali jsme do souvislosti známé a renomované lidi se začínajícími umělci a bylo to strašně zábavné. V poslední době píšu příležitostně texty k zahajování výstav. V nakladatelství Torst budu vydávat knížku s devadesáti kresbami, které jsem udělal za posledních pět let. Doprovázím je krátkými poetickými texty a citáty mých oblíbených autorů. S Tros Sketos bych chtěl napsat scénář ke krátkému bizarnímu filmu, ve kterém bychom my tři hráli.

Tros Sketos se vyhouplí na žebříček popularity díky znělce ke Karlovar-

skému festivalu. Chystá tato originální skupina, které jste členem, pro své příznivce něco nového?

S Tros Sketos jedeme vystupovat do USA, kam nás pozvalo naše zastupitelství. Máme spoustu nápadů, obnovujeme repertoár, ale naším problémem je, že jsme strašně vytížení jinými uměleckými činnostmi. Jinak

nás to hrozně baví a budeme dále vystupovat v divadle Sklep.

Jaký je Váš vztah k Praze?

Jsem vyloženě pražský patriot, narodil jsem se na Letné a to, že jsem za komunistů neemigroval má z poloviny na svědomí Praha, protože bez Prahy jsem nemohl být, neuměl jsem si to představit a jsem na ni velmi sil-

ně vázaný. Jsem hrozně šťastný, když tuto vazbu objevím u lidí, kterých si vážím, což je speciálně třeba Franz Werfel. Když člověk čte jeho věci, pozná, že to napsal Pražák. Protože pražské prostředí se tam objevuje třeba i u věcí, které napsal v Americe nebo i jinde. Jsem také absolutně hrdý, že Kafka byl z Prahy. K Praze mám silný osobní vztah, mám třeba rád na Kampě jedno místečko pod Karlovým mostem, je tam takové malé bistro, kde se čas od času scházejí lidé, kteří se znají, a to je pro mě takové magické místo.

Objevuje se duch města ve Vaší tvorbě?

Asi se tam objevuje něco ze starobylosti, souměrnosti nebo prostě zakotvenosti. Potřebuji tento model města, které se odvíjí od starého centra a jde směrem k modernějším zástavbám. Střed a souměrnost se hodně objevuje jednak v mých sochách a určitě v obrazech. Na tomto hřbitově, kde žiji, je patrná na každém druhém náhrobku, který je sochařsky nebo architektonicky ztvárněný, zvláštní vyváženost a souměrná proporčnost, která si myslím, že se do řady mých věcí dostává. (Jaroslav Róna má ateliér na Židovském hřbitově v Praze). Tihnu také k tradičním materiálům, mám rád kámen, bronz a materiály, které odolají času. (ist)

Foto: Ivana Štránková

RYCHLÉ ČTENÍ

LÁVKA PRO PĚŠÍ NAD SMÍCHOVSKÝM NÁDRAŽÍM JE NEPRŮCHODNÁ

Až do konce srpna bude pro veřejnost uzavřena lávka pro pěší nad tratí Českých drah, spojující prostor Smíchovského nádraží s Křížovou ulicí. Důvodem uzavěrky je oprava, která nemůže být prováděna při zachování pěšího provozu.

TAKÉ NÁMĚSTÍ JIŘÍHO Z PODĚBRAD PROJDE REKONSTRUKCÍ

Od listopadu chystá radnice Prahy 3 náročnou rekonstrukci náměstí Jiřího z Poděbrad. Práce potrvají pět měsíců a náklady na obnovu se vyšplhaly k částce 39 milionů korun. Při rekonstrukci dojde ke sjednocení prostoru, který je roztržitý kvůli chaotickým a negativním zásahům zejména v 70. letech v souvislosti s výstavbou metra. Mimo jiné přibudou nové lavičky, vzrostlé stromy, vodní prvky a opravy se i veřejné osvětlení. Během rekonstrukce náměstí nezůstane zcela uzavřené, lidé však musejí počítat s určitými omezeními.

PORODNÍ DŮM NA JIŽNÍM MĚSTĚ

Městská část Praha 11 pronajme nebytové prostory v bývalé mateřské škole v Hrabákové ulici občanskému sdružení Centrum aktivního porodu. Sdružení zde zřídí porodní dům, který bude prozatím jediným zařízením svého druhu nejen v Praze, ale i v celé České republice. Bude poskytovat všestrannou porodnickou péči. Služby občanského sdružení by mohly využívat mladé ženy, které uvažují o těhotenství, dále studenti medicíny a porodní asistence, nastávající rodiče, rodičící ženy a také ženy po porodu. Kromě předporodní přípravy a péče, péče během normálního porodu, poporodní péče a poporodní kontroly pediatrem si tu zájemci budou moci zacvičit jógu a aerobic, budou zde působit psychologové i maséři.

PRAŽSKÝ HRAD V OBLEŽENÍ

V loňském roce zavítalo na Pražský hrad podle Informačního a poradenského střediska pro místní kulturu více než milion lidí. Hrad se tak stal nejnavštěvovanější kulturní památkou nejen v Praze, ale i v celé České republice. Ve srovnání s rokem 2000 tuto pamětihodnost přišlo navštívit o 36 000 více návštěvníků, příjem ze vstupného dosáhl přes 102 milionů korun.

OBJEVOVÁNÍ V KAROLINĚ

Milovníci dokonalých fotografií se mohou vypravit do Karolína, kde byla zahájena výstava s názvem „Stále je co objevovat“. Své fotografie na ní představí autoři časopisu National Geographic. Výstavu, která potrvá až do 15. září, doplní projekce nejlepších filmů pro televizní kanál National Geographic Channel.

INFORMACE O PROJEKTU ENERSOL

V průběhu letošního a příštího roku vznikne v rámci mezinárodního projektu ENERSOL.CZ v Praze 9 informační centrum, které bude zabezpečovat informační kampaň pro základní a střední školy, organizovat odborné kurzy a semináře pro pedagogy i laickou veřejnost v oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie. Rozpočet projektu je 5 800 tis. Kč, příspěvek Prahy je 2 900 tis. Kč a zbývající prostředky poskytne Ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí. Projekt přispěje k realizaci strategického plánu hlavního města jako jedno z opatření, které vede k hledání úspor energií, zlepšování životního prostředí, zkvalitňování vzdělanosti a zapojování veřejnosti do řešení problémů rozvoje metropole.

NOVÁ ELEKTRONICKÁ ADRESA ZAMĚSTNANCŮ MAGISTRÁTU

Jednodušší e-mailovou adresu mají od nynějška zaměstnanci Magistrátu hl. m. Prahy. Namísto obtížně diktovatelné koncovky mag.mepnet.cz je nyní zavedena nová adresa: **jmeno.prijmeni@cityofprague.cz**. Nadále bude bez časového omezení platit starší podoba, avšak u zaměstnanců, kteří nastoupili na magistrát po 1. květnu 2002, bude již nastavena adresa nová. Vzhledem ke komplikovanému původnímu prostředí však doporučujeme přejít na modernější verzi.

Co teče z pražských kohoutků? Pitná voda!

I kontrolorka kvality vody pije doma vodu z kohoutku

Pijte pitnou vodu a nepijte rum, doporučoval svého času v populární písni Jarek Nohavica. Dodnes to zůstává levnější variantou – za láhev rumu zaplatíte nepoměrně víc než za stejné množství H₂O, které si natočíte u vás doma: za krychlový metr si Pražské vodododávky a kanalizace od 1. ledna 2002 účtují 37,77 Kč včetně DPH. A jde o pití naprosto nezávadné, které vyhovuje i evropským směrnici...

Podle ing. Radky Huškové je kvalita pražské pitné vody velmi dobrá.

Tři řeky

Pitnou vodu má dnes v Praze každý na dosah. Stačí otočit kohoutkem – a už teče. Je to situace tak běžná a samozřejmá, že mnohdy ani nepřemýšlí-

me nad tím, odkud se voda v našich domácnostech bere. Přitom je docela zajímavé vědět o tom, že Prahu pitnou vodou zásobují hned tři řeky: Želivka, Jizera a Vltava.

Vodárna Želivka dává vody nejvíc, přes 60 procent. V tamější úpravně se upravuje voda z vodárenské nádrže Švihov, která je 38 km dlouhá a někde až 53 metry hluboká. **Vodárna v Káraném** je jedinou ze tří vodáren pro Prahu, která vyrábí a dodává vodu podzemní. Podzemní pitná voda je v Káraném získávána ze tří systémů:

– **přirozená infiltrace** jizerské vody, kdy jizerská voda proniká dnem i břehem do okolních štěrkopískových náplavů a následně je jímána ve směsi s podzemní křídovou vodou

– **umělá infiltrace**, kde surová jizerská voda je po prosté filtraci na pískových rychlofiltrech přečerpávána do otevřených vsakovacích nádrží, dnem nádrží vsakovaná voda získává vlastnosti podzemní vody a obohacuje tak její přirozené zásoby

– **zdroj artéské vody** – jedná se o zdroj mimořádně kvalitní vody, neovlivněné lidskou činností, jímáné ze 7 artéských vrtů z hloubek 60–80 metrů

V úpravě v Podolí se dvoustupňovou technologií čistí voda vltavská. Podle zdrojů surové vody se liší způsoby úpravy vody. Na Želivce stačí jednoduchá koagulační filtrace, v Káraném se kromě chlóru nepřidávají žádné chemikálie a v Podolí se na povrchovou vodu z Vltavy musí použít dvoustupňové úpravy vody. V úpravě vody Želivka navíc do vody přidávají ozón, který zlepšuje nejen její chuťové vlastnosti, redukuje bakteriologickou závadnost,

ale ovlivňuje i další reakce vody v průběhu její distribuce. A na všech úpravách přidávají do vody chlór, který je důležitý z hlediska konečného zdravotního zabezpečení.

Kvalitu hlídají pstruzi

Pstruh duhový pomáhá v Podolí sledovat čistotu vody už od května roku 1984. Vybrali ho proto, že jeho organismus je k toxickým látkám nejcitlivější. A po loňském jedenáctém září byly speciální nádrže se pstruhy umístěny na všech zdrojích, které dodávají vodu do hlavního města – aby se co nejlépe předešlo možné kontaminaci vody v případě teroristického útoku.

S pražskou vodou do Evropy

Podle vedoucí útvaru kontroly kvality vody ing. Radky Huškové je kvalita pražské pitné vody velmi dobrá a postupně se dokonce zlepšuje kvalita zpracovávané surové vody. Je stále víc menších čistíren a také se změnila situace v zemědělství, protože současná hnojiva jsou účinnější a dávají se v přiměřené míře. „Já sama piju doma spíše vodu z kohoutku, než bych kupovala balenou“, přiznala Hušková.

Co přesně dělá z vody surové vodu pitnou, to určují předpisy. V České republice platila původně norma, kterou v souladu s přibližováním se evropské legislativě nahradil zákon o ochraně veřejného zdraví, respektive vyhláška Ministerstva zdravotnictví. „Česká republika má ovšem oproti jiným evropským zemím velké množství povrchových vod, které jsou zdrojem pro výrobu pitné

Majestátní stavba podolské vodárny vznikla ve dvacátých letech minulého století, jejím architektem byl Antonín Engel. V objektu staré filtrace vody můžete navštívit expozici Muzea pražského vodárenství – bližší informace zjistíte na čísle 02/210 95 473.

vody, na což evropské směrnice zas až tolik nepamatují. Proto my si musíme jejich požadavky tak trochu zpřísnit pro naše národní podmínky,“ prozradila Radka Hušková.

Pražská specifika

„Málokdo si třeba uvědomuje, že se Praha svým charakterem řadí mezi horská města. Je tu totiž velmi časté strádání nadmořských výšek. Jiným městům srovnatelné velikosti postačí třeba jen osm vodojemů, protože je to na rovině – ale my máme vodojemů šedesát šest,“ upozornila Radka Hušková na to, v čem je situace Prahy atypická.

Jinak je cena vody v Praze na republikovém průměru, stejně tak spotřeba. Průměrný Pražan denně spotřebuje 143 litrů vody. Obecným trendem u nás i Evropské je pak mírný pokles spotřeby, protože nová technika (pračky i myčky) je konstruována tak, aby si vody brala co nejméně.

Kvalita pražské vody je také standardní. To potvrzují častá měření, kterých bylo za loňský rok provedeno v akreditované laboratoři Pražských vodododávky a kanalizací přes osm a půl tisíce – a provedené analýzy pitné vody ukázaly, že pouhých 2,97 % nebylo v souladu s platnou vyhláškou. (q)

Košický park Cibulka

Rada hlavního města Prahy vzala na vědomí záměr na rehabilitaci nemovité kulturní památky v majetku hlavního města – krajinářského parku Cibulka.

Město má jako vlastník památky povinnost starat se nejen o zeleň, ale i o sochy a o další umělecká díla. Odboru městské zeleně se po tomto kroku otevřela možnost zahájit přípravu projektové dokumentace na postupnou obnovu lesoparku Cibulka a opravu sochařských děl i prvků drobné architektury. Dodejme, že dnešní lesopark Cibulka spolu s Kinského zahradou představují dvě nejvýznamnější přírodní krajinářská díla vzniklá v Praze ve dvacátých a třicátých letech 19. století. Anglický krajinářský park nechal u stejné pojmenované usedlosti v Košířích vybudovat v letech 1818–1824 Leopold Linhart Thun – Hohenstein. Navzdory zchátralému stavu a nevhodnému pozdějšímu zalesnění se jedná o dílo vysoce autentické.

Kvetoucí krásy Prahy: Půvabné letničky

Chcete navštívit několik kontinentů od Středozemního moře přes jižní Afriku až po tropickou Ameriku, aniž byste opustili Prahu? Zajděte do Pražské botanické zahrady!

Tentokrát vás zveme především na prohlídku LETNÍČEK. To jsou rostliny, které nepříznivé období roku přežívají v podobě semen. V jejich domovině – většinou v horách nebo na pouštích – bývají po určité období během roku tak extrémní podmínky, že se v nich nedá růst. Aby rostlina vůbec přežila, musí všechno stihnout v jedné vegetační sezoně: vyklíčit, vyrůst, vykvést, dozrát, v podobě semínek přečkat sucho či mráz – a příští rok znovu.

V našich podmínkách péče o letničky znamená, že zahradníci je rok co rok musejí vysévat znovu. Ale záplava květů, kterou se nám odmění, a dlouhý čas, po který kvetou, za to stojí. Tohle prostě žádné trvalky neumějí.

V Pražské botanické zahradě v Troji, na kopci nad zoologickou zahradou, nad vinicí u kaple sv. Kláry můžete počítat letničky na stovky druhů a odrůd. Některé se podobají těm původním, jiné jsou vyšlechtěny tak, že laik už ani nepozná, z čeho to ti zahradníci vlastně pořídili. Spatříte tu i novinky z nabídky nejlepších evropských firem, a samozřejmě všechno pěkně s popiskami názvů. Třeba **petunie** známe z okenních truhlíků či teras, ale už málokdo ví, že pocházejí z Brazílie, Argentiny a Uruguaye. A **muškáty**, čili **pelargonie**? Ty mají domovinu v jižní Africe na suchých stránkách, v kamenité půdě, na okraji lesů; tam kvetou skoro celý rok a jsou to až třímetrové keře. Všem známá „čínská“ **astra** pochází z korejskočínské hranice. Ze Středomoří je léčivý, krásný, téměř zdomácněný **měsíček lékařský** (u nás se pěstuje už od 17. století), nebo **hledík** či **hrachory**.

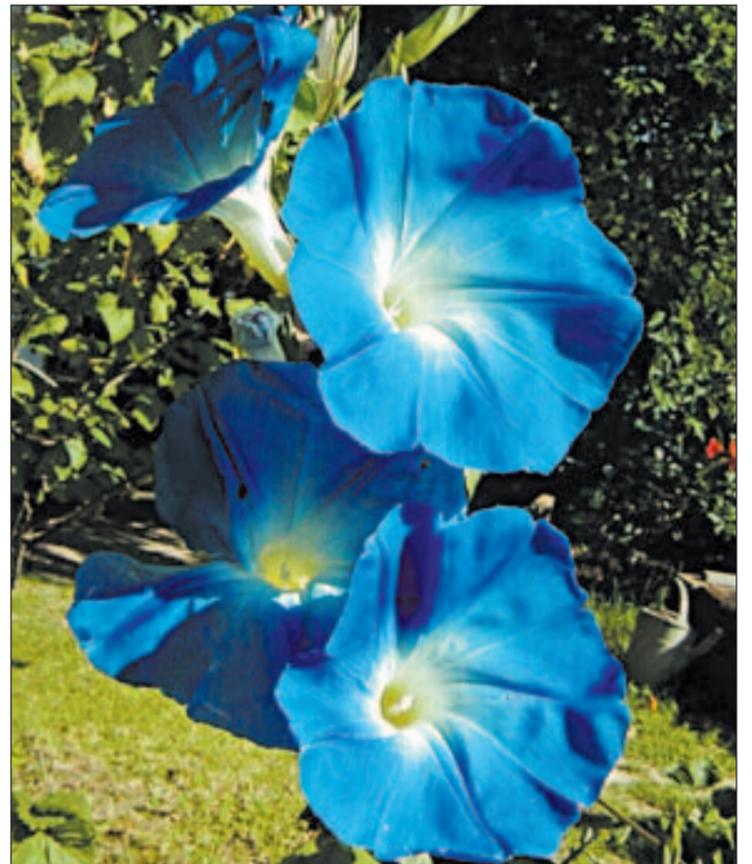
Všichni známe také „**afrikány**“ – ale jak přišly ke svému jménu? Nepocházejí totiž z Afriky, ale z amerických tro-

pů a subtropů, kde rostou třeba v příkopech, asi tak jako naše pampelišky. Možná díky svým „horkým barvám“, od srovnání žluté po zářivě oranžovou, připomínají slunce a lidé si je spojovali s Afrikou... Pro odborníky ovšem není žádný afrikán, nýbrž aksamitník (stejně jako naše „pampelišky“ jsou správně „smetánky“)...

A tam, kde se snoubí krása s užitekem? **Slunečnice** – užitková rostlina severoamerických Indiánů – se dostala do Evropy velmi dávno, doložena je od 17. století. Zato u **máku setého** původ ani neumíme určit: jeho stopy sahají až

do neolitu. Dnes ho řada zemí kvůli zneužívání na výrobu drog zakazuje pěstovat (třeba v Portugalsku si makovou buchtu rozhodně nekoupíte).

Hodně jmen jistě znáte, ale možná ani nevíte, jak vlastně „ty kytky“ vypadají: **laskavec**, **drchnička**, **ostrožka**, **lnice**, **černucha**, **krásenka**, **dvouzoubec**, **statrice**, **zářivka**, **nocenka**, **kejklířka**, **měsíčnice**... Nezní to skoro jako poezie? A to můžeme přidat ještě pár názvů pro zahradnické „fajnšmekry“: **nolana**, **lopézie**, **nikandra**. Inu, vydejte se na cestu. Pražská botanická zahrada čeká!

Krásná modrá květina se jmenuje Ipomea. Česky se jí říká povíjice. Foto: Samuel Burian

Statisíce historických dokumentů se stěhují na Jižní Město

Archiv hlavního města chrání nejzávažnější dokumenty historie Prahy

Už je to pět let, co Archiv hlavního města Prahy stěhuje své sbírky do nové budovy na Jižním Městě. Do prostředí, které je na špičkové světové úrovni. Jak dlouho ještě bude stěhování trvat, zeptali jsme se ředitele archivu doc. dr. Václava Ledvinky.

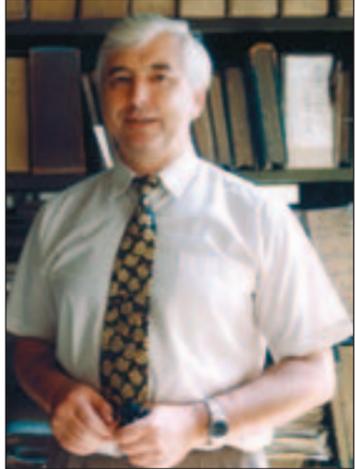

Foto: Karel Cudlín

Dnes je tady na Jižním Městě něco přes polovinu všech archiválií, takže nějakou dobu to ještě potrvá. Většina z nich byla předtím v Clam-Gallasově paláci nebo v jiných depozitářích, které nebyly vyhovující. Proto jsou archiválie zamořeny plísněmi i jinými mikroorganismy – a pokud si je nechceme přenést do nové budovy, musíme většinu dokumentů dezinfikovat ve speciální komoře jedovatým plynem. Smyslem celé dlouhodobé stěhovací akce je, že musíme archiválie očistit a dostat do prostředí, kde přežijí dalších pět set nebo i tisíc let.

To by jinde nepřežily? Vždyť některé jsou již dnes přes pět století staré...

To sice ano, ale kvalita ovzduší se během druhé poloviny minulého století natolik zhoršila, že ke stejné degradaci papíru, k jaké došlo předtím za tři století, dochází dnes za pouhých tři desetiletí. Ve vzduchu je tolik zplodin síry, kyselých látek a těžkých kovů, že papír žlutne, překyseluje se a začíná se drobit, lámat – stárne zkrátka desetkrát rychleji než dřív. Z dnešních archiválií, které přečkaly těch pět století, by za ta-

Nový archivní areál Chodovce – vlevo Archiv hl. m. Prahy, vpravo Státní ústřední archiv

kových padesát až sto let nezbylo prostě nic! Nová budova má zachránit dokumenty historie města pro budoucnost. Je tu vytvořeno a pečlivě počítáno hlídáno mikroklima příznivé pro dlouhodobé zachování těchto památek.

To už si je ani nebudeme moci prohlédnout ve studovně?

Jistěže budete, ale ty opravdu vzácné už jen v digitalizované podobě. Původně jsme v minulém století kopírovali archiválie na mikrofilmy – ty prý vydrží až sto let. Ovšem čist je není zrovna pohodlné. Proto dnes archivní dokumenty převádíme na digitální kopie a ty si můžete studovat na obrazovce počítače. Má to i své výhody – je-li některé místo, jež vás zajímá, poškozené nebo špatně čitelné, můžete si je zvětšit, zvýraznit. Takže postupně vyřazujeme vzácné originály z běžného studia.

Naše nejceněnější archiválie své pečlivě sledované prostředí v depozitářích opouští nanejvýš jednou za deset dvacet let – na nějakou důležitou výstavu.

Dá se dnes ještě vůbec najít něco nového o dějinách Prahy, nějaká neznámá památka či dokument – jako byla třeba začátkem šedesátých let minulého století objevena kopie dopisu, podle níž se zjistilo, kdy a kdo vlastně sestrojil staroměstský orloj?

Jistě dá. Ono totiž i starých archiválií neustále přibývá. Od devadesátých let dokonce větším tempem nežli předtím. Dnes je jen v Praze desetkrát tolik antikvariátů. Objevují se veduty – pohledy na Prahu ze sedmnáctého a osmnáctého století, o nichž jsme do této doby vůbec nevěděli, že existují. Občas padne na zajímavé listiny, i pergamenové – jako třeba na dlužní úpis Rudolfa II. s jeho vlastnoručním podpisem.

Kolik takových listin vlastně máte?

Celkem máme v archivu asi tři sta tisíc historických listin. Bohužel jen zčásti jsou zinventarizované. Před druhou světovou válkou se je nepodařilo sepsat, a i to, co tehdy archiváři stihli, shořelo se všemi archivními pomůckami v květnu 1945 ve Staroměstské radnici. Takže po válce jsme začínali se vším znovu, a protože neustále přibývají další archiválie i nové úkoly, jako například již deset let trvající hromadné vyhledávání dokladů pro rehabilitace, restituce, odškodnění, prostě se to všechno stihnout nedá... Většina dnešních přírůstků je samozřejmě z úředních zdrojů, z magistrátu a dalších úřadů, organizací, soudů, škol i spolků. Takže naše nová budova, o níž jsme předpokládali, že je v ní prostorová rezerva asi na sto let, bude určitě plná o dost dřív. (d)

Kulturní duch Prahy

Od začátku prázdnin platí v Praze zákaz pouliční pochůzkové reklamy. Reagovali jsme zavedením tohoto omezení na

připomínky Pražanů, domácích i zahraničních turistů. Ti si stěžovali na množství reklamy, se kterou se ve městě setkávali. Zvláště v prázdninových měsících některé pražské uličky doslova lemovaly natažené ruce s letáky. Večer zůstávaly chodníky pokryté téměř souvislou vrstvou papíru. Často se chlubíme, že jsme světovou kulturní metropolí. Pro turisty bylo ale docela obtížné zachytit fotoaparátem některé památky bez vsudypřítomných reklamních cedulí. Takové rozšíření reklamy kulturnímu duchu města rozhodně nesloužilo.

Velmi nás potěšilo, když se hned druhý den platností zákazu nedovolená reklama až na několik málo výjimek z historického centra vytratila. Ozvali se nám potom občané, kteří nový stav chválili. Odpovídali jsme také na několik dotazů, které směřovaly proti zákazu. Odkazovaly přitom na jiné kulturní metropole, kde pochůzková reklama omezena není. Je pravda, že podobný zákaz je poměrně ojedinělý. Je ale také pravda, že nikde jinde v Evropě se pouliční reklama nerozrostla tolik jako v Praze. Jsem přesvědčen, že firmy nebo agentury, které dosud spoléhaly na pouliční reklamu, najdou jinou cestu, jak informovat o svých službách nebo aktivitách. Město je připraveno jím s tímto hledáním – za splnění přísných kritérií – pomoci.

Mám za to, že duch nebo atmosféra místa jsou pro Prahu, stejně jako pro jiná historická města, velmi důležité. Ze mohou přitahovat nebo naopak odrazovat budoucí návštěvníky, že spoluvytvářejí celkový obraz města spolu se všemi památkami a panoramaty a že ovlivňují také kvalitu života místních obyvatel. Proto si myslím, že je třeba tento zvláštní rys města chránit podobně jako chráníme samotné historické památky.

Zdeněk Zajíček
ředitel Magistrátu hl. m. Prahy

Videňská práce s veřejností

V polovině července navštívil Prahu vedoucí tiskové a informační služby města Vidně Alfred Vavroušek, aby na pražském magistrátu představil nový vi-

deňský koncept práce s veřejností. K jeho hlavním bodům patří zjednodušení komunikace mezi občanem a jednotlivými úřady. „Musíme vycházet vstříc potřebám našich občanů, kteří požadují rychlé a srozumitelné informace k různým tématům.“ Potřebné informace jsou občanům poskytovány prostřednictvím médií, která se tak stávají důležitou součástí komunikace mezi občanem a jeho městem. „Je neuvěřitelné, jaké změny Vidně v posledních letech prodělala. Jsem přesvědčen o tom, že i vy jdete správnou cestou,“ komentoval Vavroušek radniční noviny české metropole Listy hl. m. Prahy, jejichž první číslo vyšlo vloni v listopadu.

Ve Vidně je kolo téměř „za pusinku“. Nápad, který je – přinejmenším „tady a teď“ – stěží možné přenést do našich poměrů: Videňáci, ale i návštěvníci rakouské metropole si mohou vypůjčit na vybraných místech města velmi levně jízdní kolo.

System byl zpočátku velice jednoduchý: ve třech vídeňských obvodech se objevilo celkem 235 tzv. cyklistických terminálů, kde si zájemce mohl za zálohu pouhých 2 euro kolo vypůjčit a podobně jako nákupní vozík ho opět vrátit. Brzy se ukázalo, že i Vidně má dost nenechavců: většina kol byla během krátké chvíle buď rozkradená, nebo rozbitá. Proto přišlo město s novým nápadem, jak krádeží kol a poškození kol zamezit.

Od prvního července mají zájemci o projíždku na městském kole možnost vypůjčit si kolo pomocí „esemesky“: cyklista pošle mobilním telefonem SMS tzv. cyklistické službě. Tato služba sdělí zájemci (také esemeskou) kód, pomocí kterého si lze kolo vypůjčit. Ukrást či rozbit kolo je tím pádem riskantní, protože cyklistická služba díky SMS ví, kdo nese za kolo zodpovědnost. A vypůjčení kola je tak ještě levnější než původní dvě eura!

(Zdroj: Compress Praha)

Stojany září novotou, prozatím však zejí prázdnotou... V centru města se letos objevily nové stojany na jízdní kola. Ty by měly sloužit cyklistické veřejnosti ke krátkodobému ukládání jízdních kol. Instalovala je a na své náklady je udržuje společnost JCDecaux, Městský mobiliář, spol. s r. o. Každý stojan je označen symbolem jízdního kola, názvem stanoviště a je na něm připevněna mapa, na které bude znázorněno umístění stojanů (prozatím bylo vytipováno 14 míst) a základní schéma značených cyklistických tras, které tyto lokality propojují. Turisté ani Pražané tak na mnoha místech nemusejí hledat vhodné místo pro uložení bicyklů. Proč se doposud málokdy v některém ze stojanů skutečně kolo objeví? Jedním z důvodů je nepochybně skutečnost, že stojí ve městě, kde často mizí i to, co je velmi dobře připoutáno...

Celé dny a zejména noci jsme s redakčním fotoaparátem strávili také u stojanů před nočním podnikem na Ovocném trhu: nikdo z příchozích zde bicykl neodložil. V září se tedy přesuneme na jiné stanoviště a přineseme čerstvé informace.

Co nového v oblasti menšin a péče o sociálně potřebné?

Náměstek primátora Otto Kechner (ČSSD) komentuje aktuální rozhodnutí městské rady

Hlavní město dostalo od České republiky dům ve Vocelově ulici v Praze 2. Prý z něj má být Dům národnostních menšin?

Ano, hlavní město spolupracuje už řadu let s národnostními menšinami. Jak se ukázalo, činnost národnostních spolků má hodně společného. Každý potřebuje například tiskárnu či knihovnu pro vydavatelskou činnost, každý potřebuje učebny, společenské místnosti a víceúčelový sál. Přesně to by měl budoucí dům nabízet. Zůstane v režii hlavního města a jednotlivým spolkům bude prostory pronajímat. Kromě jiného se v něm jistě najde i místo pro jakousi internacionální restauraci – s ku-

chyněmi jednotlivých národů.

Na kolik peněz to přijde?

Na investice Praha do tohoto projektu věnuje asi 15 milionů korun a vláda ČR slíbila 20 milionů, budou v návrhu rozpočtu příštího roku. Samotný provoz domu bude soběstačný.

Hodně peněz jste také nedávno slíbili přidat domům s pečovatelskou službou...

To má svoje souvislosti. Už po roce 1998 jsme se připojili k programu výstavby domů s pečovatelskou službou, což je program, který vypisuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Hlavní město Praha do něj přispívá dalšími prostředky. V rámci tohoto programu jsme například postavili domy s pečovatelskou službou v Praze 6, v Nebušicích, v Kolovratech, v Běchovicích a řadě dalších městských částí. Přípravují se domy na Zbraslavi, v Čakovicích, na Zličíně, dokončuje se dům ve Zvonkové ulici v Praze 10. Celkově za poslední čtyři roky město takto postavilo stovky bytů. Ale městské části do přízemí těchto domů umísťují ještě další služby, například lékařské ordinace, společenské místnosti, kuchyně pro sociálně potřebné a podobně. Dům s pečovatelskou službou se pak vlastně stane jakousi „základnou sociální práce“. To je důležité především v menších městských částech, kde zatím podobné služby chyběly. Samozřejmě, že za těchto okolností je provoz domu stojí něco navíc a některé městské části na to nemají. Rada hlavního města rozhodla, že přispěje částkou 5 milionů korun. Ty se

v nejbližší době budou rozdělovat. Znamená to velkou podporu rozvoji sociální práce v našem hlavním městě.

Vloni v červnu v velké části shořel objekt Domova integrované pomoci, který sloužil jako útočiště pro opuštěné matky s dětmi. Jak vypadá situace dnes?

Nerad na to vzpomínám, tehdy jsem obratem přijel na místo požáru. V objektu bylo 12 bytů pro opuštěné matky v tísní. Bezprostředně po události městská rada obyvatelkám poskytla pomoc a dnes probíhá stavební rekonstrukce, která by měla být skončena ještě v letošním roce. Objekt se vrátí původnímu účelu a možná v něm ještě najdeme místo pro děti v krizové situaci, které se ocitnou třeba v noci bez pomoci na ulici.

Na čem teď právě na radnici pracujete?

V poslední době se zabývám myšlenkou, jak pomoci zdravotně postiženým lidem, kteří by se rádi připojili na internet. Dávkou státní sociální pomoci to zatím bohužel řešit nelze. Domnívám se mimochodem, že by stát mohl tyto dávky poněkud přehodnotit a právě internet pro trvale zdravotně postižené lidi podpořit. Znamená to pro ně další komunikační možnosti, někdy díky internetu najdou i pracovní uplatnění, ale především jim v mnohém usnadní život. Zatím si ale musíme pomoci sami. Jednali jsme o smlouvě mezi poskytovateli připojení k internetu a hlavním městem Prahou. Narazili jsme ale na právní problémy. Do budoucna v grantových programech podpoříme firmy,

Foto: Jaroslav Balvín

kteřé sítě vlastní a které postiženým umožní levnější připojení. Trvalé řešení ale musí být systémové a hledat ho musíme ve spolupráci s MPSV. (cyk)

„Nenakládáme příštím generacím do torny žádnou zátěž,“

hodnotí dopravní investice ing. Martin Hejl (ODS), náměstek primátora hl. m. Prahy

Pocházejí skutečně všechny významné dopravní investice Prahy jen z jejich vlastních zdrojů?

Jde v zásadě o dvě skupiny investic: jednak o veřejnou hromadnou dopravu, jednak o uliční síť, která samozřejmě pokrývá i sektor individuální automobilové dopravy. Začneme konstatováním, že některé zdroje pocházejí – i když ve velmi malé míře – ze státního rozpočtu. Jedná se především o dotaci na výstavbu

strojů: jsou to obligace sloužící výstavbě Městského okruhu či tramvajové trati na Barrandov, anebo půjčka od Evropské investiční banky na výstavbu prodloužení trasy C metra do prostoru Severního města. Tyto zdroje slouží výhradně rozvoji infrastruktury a nejsou to peníze na spotřebu, zcela určitě příštím generacím nenakládáme do torny žádnou zátěž, ale naopak jim ji snímáme, protože

Proč se síť metra nerozšiřuje rychleji? Někteří čtenáři nám psali, že před třiceti lety byl prý postup rychlejší...

Naše tempo není pomalejší než v 70. letech, to už jsou spíš takové vzpomínky na minulo, které se s odstupem času stávají růžovějšími a růžovějšími, až nakonec začínají rudnout... Oproti letům, kdy vše bylo z rozhodnutí strany a vlády, je nyní „dle platné legislativy“ metro stavbou jako každá jiná, musí projít náročnými procesy, od územního rozhodování až po stavební povolení, není dost dobře možné tyto postupy administrativně ovlivňovat. A znovu opakují, je nutné je umět plně finančně zabezpečit. Na rozdíl od dob, kdy cena jako taková neexistovala a šlo jen o jakési indexy Státní plánovací komise, kdy bylo vše především ideologickou hrou, se nyní pohybujeme v reálných cenách.

Kudy povedou nové, dosud jen projektované úseky metra?

Územně se připravuje zahájení výstavby prvního provozního úseku trasy D, od prostoru Hlavního nádraží přes náměstí Míru, kde vznikne čtvrtá přestupní stanice v síti pražského metra, přes vršovicko-nuselské údolí směrem do Krče, na Lhotku a do Nových Dvůrů. Uvažujeme o zahájení výstavby někdy kolem roku 2010. Přesnější datum nemohu uvést, protože všechna rozhodná jednání jsou teprve před námi. Zároveň jsou prověřovány i možnosti prodloužení stávajících tras.

Jak bude pokračovat obměna tramvajového vozového parku Dopravního podniku?

V červenci Dopravní podnik coby vypořádatel zrušil soutěž na nová nízkopodlažní tramvajová vozidla, která chceme především nasadit na právě budovanou tramvajovou trať ze Smíchova na sídliště Barrandov. Potřebujeme nové vozy ze dvou důvodů: předně jde o trať trakčně náročnou vzhledem ke stoupání, a je to také trasa uváděná do provozu na prahu třetího tisíciletí, pro-

to by i vozidla na ní provozovaná tomu měla odpovídat. Žádný ze tří uchazečů nenaplnil beze zbytku zadání soutěže, proto výběrová komise doporučila zadavateli tuto soutěž zrušit. Uchazeči v nové soutěži musí pochopit, že zájem města je naprosto seriózní – nabídky musí odpovídat naprosto striktně všem vypsáním náročným požadavkům.

Nebude tím zahájení provozu na barrandovské trati oddáleno?

Dopravní podnik prozatím není v časové tísní, koneckonců i s dosavadním vozovým parkem je možné trať provozovat. Proč bychom však neměli nabídnout novou technologickou úroveň a vyšší komfort cestujícím?

A teď z poněkud jiné oblasti, třebaže jde také o dopravu: je reálné uvažovat o tom, že by někdy v budoucnu mohlo v Praze být k vidění mnohem více cyklistů? Jaké pro ně vytváříte podmínky?

Snažíme se zachovat rozumnou míru proporcí k různým typům dopravy, včetně „kolařů“. Zatímco však v Poděbradech nemusíte nikoho pře-

svědčovat, aby usedl na kolo, tak jet na kole z Dejvic do Vršovic znamená absolvovat „vrchařskou“ prémii. Ale vážněji: na rozvoj cyklistických komunikací různých kategorií nezapomínáme, ať už jde „jen“ o jejich vyznačení, anebo o samostatné těleso. Víím, že snem cyklistů z důvodu bezpečnosti je mít vlastní komunikace, na nichž se nepotkají ani s autem, ani s chodcem, ale musíme si přiznat, že zejména do vnitřní Prahy se takové stezky zkrátka vtěsnat nedají. Navíc se od roku 1993, odkdy se hovoří o cílovém stavu zhruba 400 km stezek, nesmírně zkomplikovala legislativa a budování takovýchto komunikací musí proběhnout mnoha správními akty, včetně vypořádání majetkového. Založil jsem pracovní skupinu, kde se nové náměty přednášejí, každý z členů už poznal, že to není nijak jednoduché, od potíží finančních až po de facto neřešitelné majetko-právní vztahy k pozemkům, které snad nejvíce brzdí rozvoj těchto staveb. (vf)

Foto: Karel Cudlín

pražského metra, jistě prostředky ve formě částečného příspěvku jsou poskytovány na nové autobusy nebo tramvaje. Dalším zdrojem jsou dotace a příspěvky ze Státního fondu dopravní infrastruktury, z něhož se financují silniční dopravní stavby, které na území hlavního města Prahy slouží jako spojnice významných silnic či dálnic, spadajících do kompetence státu. Konkrétně jde např. o Jižní spojkou, Barrandovský most, Štěrbolskou radiálu, rekonstrukci mostu přes Berounku, v blízké budoucnosti také o připravovanou Vysočanskou radiálu. Avšak podstatnou částí nákladů se musí vyrovnat bohužel město samo.

Tím se ovšem trvale město zadlužuje...

Vlastní rozpočtové zdroje města by tak rozsáhlé stavby neumožnily, proto město sahá i k jiným finančním ná-

právě my řešíme jak dluhy z minulosti, tak se snažíme neodsouvat naléhavé infrastrukturní stavby do budoucnosti. Bylo by krátkozraké mít sice vyrovnané saldo v každém roce, a přitom neumožnit rozvoj a zatěžovat město nadále ekologicky. Nezasťírejme si, že dnešní veřejná doprava do Severního města je vlastně autobusovým vlakem ulicí V Holešovičkách. A obdobně platí pro barrandovskou výstupní komunikaci.

Jsou dlouhodobé půjčky od Evropské investiční banky výhodné?

Levnější úvěrové peníze vlastně v Evropě nejsou. Lze je využít do výše 50 % nákladů na dané dílo, zbývající polovina musí být hrazena z vlastních zdrojů, ať už jde přímo o rozpočet města nebo zmíněnou dotaci státní.

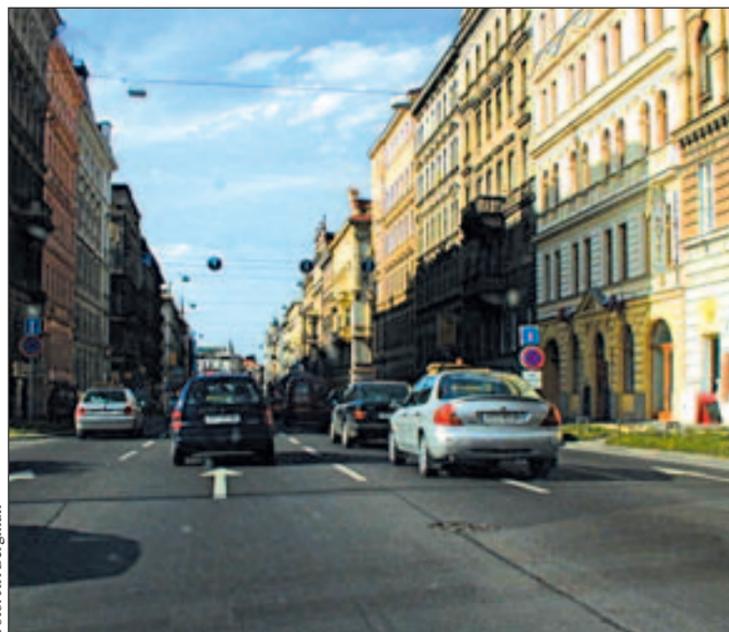

Foto: Jiří Bergman

Jak pečuje hlavní město o své občany

Vstupte na magistrát – vítá vás informační středisko

Mnozí Pražané chodí na magistrát s obavami. Ale v informačním středisku, které najdete hned u vchodu po pravé ruce, vás naladí úplně jinak. Potkáte tu usměvavé a krásné ženy a dívky – a jak říká vedoucí ing. Dagmar Krupičková: „*Sme otevření, přátelští a vstřícní, a moc dobře si uvědomujeme, že úřad je pro občany, a kdyby ho občané nepotřebovali, tak by se mohl zrušit.*“

A s čím se lidé nejvíce na informační středisko obrazejí? Většinou chtějí vědět, kde najdou kterého referenta či který odbor by mohl vyřídit jejich záležitost. Zajímají je granty, občanské průkazy, pasy, sociální otázky... Ale třeba také, kam složit nebezpečný odpad. Někdy tu dostanete informaci, jindy písemný návod nebo přímo formulář k vyplnění. Ale můžete si tu také koupit vytištěné texty vyhlášek a nařízení hlavního města Prahy a poskytnou vám tu odbornou pomoc, abyste se vyznali v městských právních předpisech.

Některé dotazy se stále opakují. Mnozí například dodnes hledají odbor dopravně správních agend na radnici, protože slyšeli, „že na policii to už není“ (odbor ovšem stále sídlí v Kongresové ulici). Časté jsou také žádosti o byty, jenomže Praha poskytuje byty jen v naprosto mimořádných případech (spíše je třeba se obracet na úřady městských

částí). Leckdo také navštíví informační středisko omylem nebo si jeho poslání poněkud plete: tu volá paní, aby jí nazítří ráno odvezli ledničku do sběrný, tu se někdo ptá, zda mají v OBI linolea, tu někdo žádá telefon do kadeřnictví na Praze 8... Prostě ne každý dočte název „Informační středisko Magistrátu hlavního města Prahy“ až do konce. Nezapomenutelný byl ovšem telefonát: „*Dobrý den, kde jsou ty sběrné dvory? Potřebuji někam složit nebezpečný sortiment. Velmi nebezpečný. Manželku!*“

Denně informační středisko vyřizuje kolem dvou stovek žádostí. V době, kdy se platily poplatky za odpady, jich ovšem bylo čtyřnásobně. Žádná legrace. Ale příjemné jednání návštěvníci oceňují a občas prý odchází s úsměvem i ten, kdo přišel nazloben či naštván. Zkuste to.

NÁVŠTĚVNÍ DNY

informačního střediska
Magistrátu hl. m. Prahy

Po–Čt: 7.45–18.00 hod.
Pá: 7.45–16.00 hod.

Mariánské nám 2, Praha 1
(ve vestibulu vpravo)
Telefon: 36 00 23 76, 36 00 24 28,
Fax: 22 32 11 62

Foto: Pavel Ryjáček

Praha je drahá aneb O pražském sociálním fenoménu

Spotřebitelské ceny, a tedy i průměrné životní náklady, jsou v hlavním městě Praze zhruba o 10 % vyšší než celostátní průměr. Není to u všech položek stejné: například u potravin a u nealkoholických nápojů je to jen 2,3 %, u alkoholických nápojů a tabáku 1,7 %, ale u bytového vybavení a zařízení domácností 11 %, u rekreací a kultury 14,5 %, u odívání a obuvi 16,5 %. Bydlení, voda, energie a paliva jsou dražší o 19,4 %, vzdělání o 36,5 %, osobní automobily, motocykly, kola a doprava vůbec o 41,4 % oproti celostátnímu průměru.

Z jednotlivých položek činí například pražské nájemné třípokojového bytu 3 418 Kč oproti průměrným 2 138 Kč. Za odvoz komunálního odpadu Pražan platí 1 404 Kč ročně oproti 1 194 Kč, pánská kožená obuv stojí v Praze 1 664 Kč oproti 1 427 Kč, dámský letní plášť 3 544 Kč oproti 3 156 Kč. Za 1 kg chleba v Praze zaplatíte téměř o korunu víc než na ostatním území republiky. Největší rozdíly jsou samozřejmě u tržního nájemného. Průměrná pražská cena u nájemního bytu o dvou místnostech je 6 793 Kč oproti 3 222 Kč ceny průměrné. Ovšem třeba kuřecí stehna koupíte v Praze levněji: jeden kilogram tu podle statistik stál skoro o devět korun

méně, než činí republikový průměr...

Praha je drahá, ale také bohatá: zatímco průměrná nominální hrubá mzda v ČR byla vloni 15 125 Kč, u pražských zaměstnanců se vyšplhala na 19 059 Kč, tedy 26 % nad celostátní průměr.

Zdálo by se to být v rovnováze, a tudíž spravedlivé – vyšší platy, vyšší ceny. Jenomže v rodinách seniorů, dlouhodobě nezaměstnaných či zdravotně postižených, ale také v rodinách se třemi a více dětmi to přináší problém: státní sociální systém totiž vyšší hladinu pražských cen nebere v potaz. A tak jsou v Praze sice nadprůměrné platy, ale stejné sociální dávky. Valorizace dávek jsou navíc opožděné a reálná hodnota sociálních příjmů Pražanů klesá. Například kupní síla průměrného pražského starobního důchodu je po 11 letech transformace 478 Kč pod celostátním průměrem. Sociální systém České republiky zkrátka není dokonalý a regiony s nadprůměrnou cenovou hladinou spotřebitelských cen poněkud diskriminuje. Přitom Pražanů závislých na sociálních dávkách jsou statisíce.

Praha je zkrátka svýbytný fenomén. Mezi českými městy má mimořádné postavení, mimořádné přednosti, ale také mimořádné problémy.

Důchodci v pasti

Hovoříme-li o našich seniorech, nelze tuto skupinu obyvatel chápat jako jednotou. Máme totiž seniory bohaté a chudé. Ti, kteří bydlí ve svém domku nebo v průměrném bytě, který mají v osobním či družstevním vlastnictví, jsou na tom nerosrovnatelně lépe než staří lidé v nájemních obecních a ještě hůře soukromých domech. Proto máme skupinu těch, kteří si mohou zpříjemnit stáří třeba cestováním, a naopak skupinu těch, kterým po zaplacení bydlení, jídla a léků nezbyvá z důchodu nic. Je paradoxem, že je často výše příjmů v obou skupinách stejná.

Vzhledem ke kompetencím, které mi byly svěřeny, si ke mně chodí postěžovat právě staří lidé z té druhé skupiny – důchodci chudí. Obyvají nájemní byty především ve starých domech, a to samo o sobě přináší zvýšené náklady na bydlení: veliké místnosti, vysoké stropy, málo světla – a tedy víc peněz na topení a na elektřinu. Náklady se zvyšují nadměrnými metry bytové plochy.

Připočteme-li další služby spojené s bydlením, zjistíme, že celková částka, kterou mnozí měsíčně platí, dnes převyšuje polovinu důchodu. Červencový nárůst nájemného se projeví u důchodců z Prahy výrazně: staré domy mají větší plochy příslušenství, mají i spíše a komory, a za ty se teď platí také. Zvýšení nájemného tak spotřebuje podstatnou část, mnohdy celou výši poslední valorizace důchodů.

Je to nepříznivá situace, která se stále zhoršuje. Například u obecních bytů nejsou problémy s jejich výměnou, ale jinak je tomu v domech soukromých, kde se majitelé většinou zdráhají výměnu povolit. Tim vzniká doslova past. Na jedné straně lidé nemají dostatek peněz na úhradu často zbytečně velkého bytu, na druhé straně nemají možnost si ho vyměnit.

V poslední době zaznamenávám nárůst žádostí na umístění v domovech důchodců. Při podrobnějším prověřování nových žádostí se zjišťuje, že nejsou způsobeny špatným zdravotním stavem ani nemožností se obsloužit. Únik do institucionální péče je totiž jedinou možností pro staré lidi, jak řešit onu sociální a ekonomickou past. Je to však možnost pouze teoretická, protože čekací doba na umístění je poměrně dlouhá.

Otto Kechner, náměstek primátora hl. m. Prahy

Domov pro seniory v Praze 6

Nový domov důchodců hl. m. Prahy má několik budov. V Thákurově ulici jsou tři, postavené už v roce 1930, v posledních letech je město rekonstruovalo, s náklady skoro 25 milionů korun. Objekt Thákurova tak splňuje všechny nároky na provoz ústavního zařízení: každá obytná jednotka má WC a hygienický kout, na každém patře jsou koupelny. Rekonstruován byl výtah. Kdo se sem podívá, udělá si představu o standardu péče o seniory pro příští léta.

Jinak je to s domem v Šolínově ulici, který od samého začátku slouží jako zařízení sociální péče. Málokdo už ví, že jeho původní název byl Útulný domov osamělým ženám. Pochází z roku 1922 a dnes v něm bydlí 180 seniorů. Nesplňuje však současné nároky. Leccos by vyřešila stavební rekonstrukce, jenomže je tu problém: místo, kde dům stojí. Před 80 lety to byla okrajová část Prahy, plná sadů a zahrad; dnes – křižovatka dopravních tras. Dům nemá

(kromě dvora) vlastní pozemek, který by sloužil jako místo vhodné pro procházky a setkání. Situace se ještě zhorší dostavbou Vítězného náměstí, která bude zahájena v dohledné době. Paradoxní je, že budovy v Šolínově ulici mají vysokou tržní hodnotu, která dokonce ještě poroste, avšak pro účely domova seniorů to nebude nic platné. Jako řešení se ukazuje dům prodat – ale předtím samozřejmě postavit nový, s minimálně 200 lůžky.

Ve Vokovicích, tedy opět na území Prahy 6, je místo, které územní plán určil pro účely zdravotně sociálního centra, neboť vybavenost službami sociální péče v této oblasti zatím chybí. Tady se tedy bude stavět. Nový objekt by vedle ubytovacích možností měl poskytovat také zázemí pro terénní sociální služby a měl by fungovat i jako přirozené kulturní centrum pro seniory. Ještě to chvíli potrvá. Ale za 3 až 4 roky se klienti ze Šolínovy zřejmě budou moci stěhovat.

Foto: Karel Cudlín

Vztah hlavního města k národnostním menšinám

Na území hlavního města žije 11 národnostních menšin. Nejpčetnější jsou Slováci (v Praze asi 24 000) a Romové. Další jsou Bulhaři, Chorvati, Maďaři, Němci, Poláci, Rusíni, Rusové, Řekové, Ukrajinci.

Národnostní menšiny tvoří občané ČR, kteří u nás žijí dlouho a trvale a sami se za příslušníky národnostní menšiny pokládají – to znamená, že se sdružují a společně prosazují své zájmy, především takové, jimiž vyjadřují svoji identitu. A Praha jim na to přispívá. Například příslušníci maďarské menšiny mají kromě kontaktů s Maďarským kulturním střediskem také národnostní občanské sdružení, které od města dostává příspěvky na kulturní aktivity, na vydávání publikací, na pořádání seminářů a podobně. Specifická je romská menšina: ta vedle příspěvků na podporu národnostní identity požaduje ještě sociální podporu. Na radnici tedy zavedli speciální funkci romského koordinátora, přesněji koordinátorky: paní Božena Filová se – spolu s poradním sborem romských zástupců z jednotlivých městských částí – snaží o smyslu-

plnější kontakt mezi Romy a městem, ale také mezi Romy a příslušníky jiných národnostních menšin. Díky tomu, že v Praze je národnostních menšin víc, Romové tu „vyčívají“ méně než v jiných městech.

V současnosti je ve stadiu připomínky nová koncepce, která vztah hlavního města a národnostních menšin upraví. Bude zahrnovat i sociální otázky – a jak říká referent pro národnostní menšiny **dr. Jaroslav Balvín**: „Nějde o to, abychom přikazovali, ale abychom oslovili, a to jak úředníky městských částí, tak příslušníky menšin. Nebude to žádný diktát, ale shromáždění zkušeností.“ Praze jde o takovou politiku, která by nejen pomáhala v nouzi, ale především podporovala kulturní činnost. V posledních letech se na to vynakládají tři miliony ročně. Zatímco dříve to byly spíše jen jednorázové příspěvky, od roku 1999 je podpora menšin pravidelnou součástí rozpočtu. Výsledky mohou spatřit všichni: například Mezinárodní folklórní festival Praha – srdce národů, který organizují Slováci, třeba navštívíte i vy.

Foto: Jaroslav Balvín

Pro ty, kteří potřebují pomoc

Hlavní město Praha – Městské centrum sociálních služeb a prevence vydalo rozsáhlý Adresář poskytovatelů sociálních služeb, který je určen všem, kteří se dostali do obtížné životní situace a hledají profesionální sociální pomoc.

Adresář podává podrobný přehled o síti pražských zařízení, která poskytují sociální, sociálně zdravotní a terapeutické služby. Adresář je možno zakoupit v Kontaktu – Informačním středisku sociální pomoci Městského centra sociálních služeb a prevence, který se nachází ve vestibulu Metra Palackého náměstí.

Foto: Karel Cudlín

Léto na Lince důvěry RIAPS

I v době letní pohody mohou nastat situace, v nichž kdokoli z nás může potřebovat okamžitou pomoc psychologa. Právě pro takové případy nabízí Linka důvěry RIAPS po celých 24 hodin a sedm dní v týdnu záchrannou ruku všem, kteří se ocitnou v kritické životní situaci. Pracovníci linky mají zkušenosti s řešením různých životních trablů – od partnerských a manželských rozepí přes napjaté vztahy mezi dětmi a rodiči až po problémy v zaměstnání či mezi sousedy. V řadě případů se na Linku důvěry obracují lidé, kteří ztratili chuť do života, prožívají rozchod s blízkým člověkem, snaží se zbavit drogové závislosti nebo ve chvíli úplného osamění prostě jen potřebují vědět, že jim někdo naslouchá.

Linka důvěry však neposkytuje pomoc pouze formou telefonické inter-

vence. Lidem v akutně kritické situaci může nabídnout ambulantní péči i krátkodobý pobyt na lůžkovém oddělení centra RIAPS. Linka důvěry také spolupracuje s dalšími zařízeními Městského centra sociálních služeb a prevence, která pomáhají lidem v tísní: jsou to Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, Terapeutické středisko pro dítě a rodinu nebo Poradna pro osoby bez přístřeší.

Linka důvěry RIAPS
Městského centra
sociálních služeb
a prevence:
02/22 58 06 97
NONSTOP

Děti táboří, rodiče o prázdninách odpočívají...

Táborníci ze stanového tábora u Kosiho potoka nedaleko Černošína, který pořádá sdružení YMCA.
Foto Kateřina Volná

Mít dva měsíce prázdnin a nejet na žádný tábor, to se dnešnímu školákovvi přihodí jen zřídka. Leckteré děti absolvují během léta tábory hned několik. Nabídka je v posledních letech docela bohatá a nikoliv nedostupná. Mnohé tábory jsou totiž zčásti hrazeny z různých grantů.

Hlavní město Praha některé tábory přímo pořádá, na jiné zase přispívá – letos to bylo sedm milionů na letní tábory různých občanských sdružení. „Vybíráme zejména ta občanská sdružení, která peníze vyžadují na nějakou konkrétní věc, například na nákup stanu nebo na rekonstrukci táborového objektu. To abychom si mohli snadno ověřit, jestli byly peníze opravdu využity,“ vysvětlil pravidla rozdělování financí Luboš Čuta ze školského odboru magistrátu.

A jak probíhá takové ověřování? Radní Jan Tomčík, pod kterého spadá oblast školství i volného času dětí a mládeže, pozval novináře na jednu z kontrolních jízd. Za jediný den navštívila inspekce s mediální posilou sedm táborů v západních Čechách. Byly to tábory různé – v chatičkách, v indiánských „týpí“ a také v obvyklých stanech. Někde kontrolu uvítalo pusté tábořiště a hlídka, která oznámila, že táborníci jsou zrovna na závěrečném dvoudenním putáku. Jinde se děti ostyšest chlubil svými prázdninovými zážitky. Největším postrachem všech táborníků o těchto prázdninách je jednoznačně „letečák“, sverázný způ-

I vodní skauti mohou tábořit na souši...
Foto: Kateřina Volná

sob trestu za nepořádek ve stanu: neuklizené předměty pod rukama zkušeného vedoucího vyletí ze stanu velkým obloukem až skoro ke stožáru...

Na rozmanitých loukách mezi západočeskými stromy se během několika týdnů odehrála spousta dobrodružných příběhů. Celotáborové hry, do kterých mohli novináři s radním Tomčíkem nahlédnout, vesměs prozrazovaly velkou vynalézavost organizátorů. A tak na táboře Fondu ohrožených dětí v Poustkách putovali táborníci „Po stopách trampa Benýška“, Spolek přátel Bezdruzic si místo obvyklého tábora posta-

vil Meadow City a každý táborník si vymyslel zbrusu novou přezdívkou ve westernovém stylu, na táboře YMCA nedaleko Černošína se zase sbíraly drápy – variace na klasické foglarovské bobříky.

Inspekce dopadla dobře, radní Tomčík se vrátil do Prahy spokojený. „Je dobře, že děti zažívají pěkné a zajímavé dny mimo prostředí velkoměsta, kde jinak musejí trávit celý rok,“ dodal na závěr. (a)

Dvoustranu připravil Pavel Ryjáček
Podklady Otto Kechner, Kateřina Volná, PaedDr. Miroslav Luczka

Životy se v Praze organizovaně zachraňují už 145 let

Na lince 155 denně obslouží 850 tísňových hovorů

Kulaté výročí oslaví Zdravotnická záchranná služba hl. m. Prahy – územní středisko záchranné služby na podzim letošního roku. Zdravotníci již také oslavili 15 let od vzniku letecké záchranné služby, jejíž první stanoviště bylo zřízeno právě v pražské záchranné službě.

Trocha historie (nikoho nezabije)

V roce 1857 byl ustaven Pražský dobrovolný sbor ochranný, kam se přihlásilo 36 dobrovolníků. Tehdy byla zavedena nepřetržitá služba, schváleny nové stanovy a získány první dopravní prostředky. V roce 1924 získala tehdejší Záchraná služba v Praze oprávnění používat zvuková výstražná znamení. Po válce byly získány prostory v ulici Dukelských hrdinů v Praze 7, kde organizace měla zázemí až do devadesátých let.

Devadesátá léta minulého století

Ve 2. polovině 90. let byla předána všem složkám organizace nová operační střediska. Záchranka tak získala v budově na Korunní ulici nové zdravotnické operační středisko, které nahradilo technicky zastaralá a kapacitně nedostačující dispečink v objektu

v ulici Dukelských hrdinů. Na podzim roku 1999 se na Korunní přestěhovala i celá administrativa a ředitelství, které do té doby byly částečně na Malvazinkách u nefungujícího areálu bývalé nemocnice a částečně roztroušené po Praze. Po mnoha letech se tak dostal celý řídicí úsek pod jednu střechu.

Postupně byla do celého provozu zavedena výpočetní technika, která byla na stanovištích rozmístěných po celé Praze propojena intranetem a připojena k internetu. Byl také zaveden počítačový program, který nahradil do té doby užívaný ruční lístkový systém.

Čísla kolem pražských sanitek

Přijetí, vyhodnocení a předání výzvy elektronickou cestou výjezdové skupině trvá do 1 minuty. Ve směně je trvale 23 výjezdových skupin. Ve svém vozovém parku má organizace 129 aut, z nichž je 99 sanitních vozů a zbytek jsou technologická a referentská auta. Celkem využívá 19 pronajatých objektů pro výjezdová stanoviště. Z toho jsou 4 hasičské základny, 1 vlastní základna a 2 jsou umístěny v objektu zřizovatele. Zbýlých 13 tvoří zdravotnická zařízení (nemocnice a polikliniky), bývalé jesle i komerční objekty.

Ročně ZOS vyhodnotí cca 367 000 telefonických volání, z nichž je cca 267 000 tísňových výzev. Z toho realizuje cca 89 000 akutních výjezdů. (q)

Foto: Archiv Zdravotnické záchranné služby

I domácí zvířata budou mít své krematorium

Je to téma pro někoho morbidní, pro jiného kuriózní či humorné. Nicméně faktem je, že kremace zvířat vyhovuje všem požadavkům veterinárním i ekologickým, je etická a je považována za nevhodnější řešení tohoto problému ve většině vyspělých zemí.

Podle neoficiálních zpráv se v hlavním městě pohybuje asi 300 000 psů a jejich průměrný věk je 8 let. Počet dalších domácích zvířat lze stěží odhadnout. Milá stvoření, která jsou pro řadu lidí blízkými přáteli a leckdy se počítají téměř mezi plnoprávné členy domácnosti, si po své smrti podle mínění mnohých chovatelů zaslouží lepší konec, než likvidaci v kafilériích jako biologický odpad. Nadační fond CERBERUS se tedy už od roku 1998 snaží v Praze postavit krematorium pro zpopelňování zvířat, chovaných v zájmových chovech. Podle vyjádření Městské veterinární správy v Praze je to žádoucí. Českomoravská kynolo-

gická unie výstavbu rovněž podporuje s tím, že naše republika se tak zařadí mezi země s kulturním a ušlechtilým vztahem ke zvířatům.

Pozemek pro vybudování krematoria je už schválen, a to v Praze-Řepích, a v současné době se zpracovává projekt pro stavební povolení. Krematorium je koncipováno tak, aby kromě moderní zpopelňovací technologie mohlo nabídnout také důstojné poslední rozloučení se zemědělským zvířátkem. Kremace každého zvířete bude probíhat samostatně, takže nenastane problém s identitou popela; chovatel si pak může odebrat urničku a jako památku ji uložit podle svého přání.

Stavba budovy krematoria pro zvířata a dodaná technologie se má platit z úvěru. Ten však ale nebude stačit na vybudování parkových cest a prostoru pro uložení uren. Proto vznikl nadační fond CERBERUS, který by rád z darů od chovatelů pomohl vybudovat kolem krematoria také pěkné přírodní okolí. (cyk)

Skvosty sklářského umění v Muzeu hlavního města Prahy

Až do 27. října mohou návštěvníci obdivovat unikátní sbírku skleněných předmětů, které jsou představeny veřejnosti v Muzeu hlavního města Prahy poprvé od jeho založení. Výstava s názvem Sklo v Praze je koncipována jako příběh setkávání se města a jeho obyvatel

se sklem. Expozice nesleduje jen pražskou produkci, ale zachycuje v širších souvislostech sklo jako součást vybavení pražských domácností, jako prvek architektury či jako umělecké dílo, které se stává nedílnou součástí města.

Skla s vedutami Prahy, kolem roku 1835

V části věnované nejstarším nálezům skla upoutá vedle keltských korálků a náramků také francký pohár z 5. století. Renesanci zastupuje široké spektrum nápojového skla. Velký oddíl je věnován expozici barokního dutého skla, obrazů na skle, osvětlovadel a zrcadel.

Nejrozsáhlejší celek výstavy pak tvoří skla z doby od konce 18. století do 60. let 19. století, která dokumentují výtvorný vývoj českého skla od empirie přes biedermeier po styl druhého rokoka. V části věnované období od 70. let 19. století do 40. let 20. století zaujmou pozornost skla v historizujících stylech a poháry z meziválečného období.

Tuto expozici doplňuje promítání dokumentárních filmů ze 30.–40. let, vztahujících se k pražským sklářským dílnám. Poslední část je věnována pražskému sklu po roce 1945. Výstava je ukončena pohledem do současnosti pražského sklářství a obchodu se sklem. K výstavě vydalo muzeum ve spolupráci s nakladatelstvím Arista výpravnou obrazovou publikaci Sklo v Praze. (ist)

Devatero koncertů v keltském Podvinném mlýně

Léto na Praze 9 zakončí již podruhé série koncertů „Devětkrát s devítkou“. Pod záštitou starosty této městské části Martina Řiháka se v září odehraje přesně devět koncertů vážné hudby. Většinu z nich můžete navštívit přímo v přírodním amfiteátru Podvinného mlýna, který už od roku 1998 láká Pražany svým netradičním keltským prostředím. Nejlepší dopravní spojení je z metra Českomoravská.

Již 2. září zahájí devatero koncertů Pražské dechové kvinteto a od 18.00 hodin zazní v přírodním amfiteátru Mozartovy a Bizetovy skladby. Vstupné je dobrovolné. Další koncert v amfiteátru se koná 4. září (České hornové kvarteto od 18.00 hodin), pak 16. 9. (Brass Ensemble, 18.00), 23. 9. (Antonín Rejcha kvintet, 18.00 hodin).

Na ostatní koncerty můžete zajít do kostela sv. Václava na Proseku (9. 9.), do kostela Krista Krále v Kolbenově ulici (11. a 25. září) a také do konferenčního sálu ProMoPro Rubeška (18. 9. a 30. 9.). Slavnostní zakončení koncertní série doprovodí hudba Charlese Gounoda a Wolfganga Amadea Mozarta v podání Pražského dechového kvinteta, což je nejstarší český dechový soubor. (q)

Foto: Archiv Devítky

Psí problém

Na adresu redakce přišla řada dopisů od pejskařů i nepejskařů, kterým není lhostejný připravovaný návrh vyhlášky o pohybu čtyřnohých přátel (nepřátel) ve městě. Jedno však mají zasláné příspěvky společné, vesměs z nich vyplývá – jaký majitel, takový pes.

Pes s právy svéprávných – horký brambor?

Nejsem ani ve věku ani v situaci, která by mi dostatkem volného času umožňovala korespondenci s redakcí tiskovin, vždy mne ovšem znechucuje bezzubost diskusí na téma ohrožení versus neo-ohrožení pražského chodce zuby psů.

Dovedu si představit, že sledování volného pohybu milovaného psa je jednou z rozkoší jeho chovatele, jako je kouření na nesoukromých místech zcela evidentní návykovou rozkoší kuřáka. Obojí děje se na úkor prostých neprovozovatelů jednoho či druhého. Obtížnost kouře a zcela logický strach chodce z volně pobíhajícího psa rozhodně nepatří k pocitům změkčilých nebo bojácných, jsou to především pocity lidí se smyslem pro spravedlnost a ohleduplnost, lidí zralých pro život „na svobodě“ – protože na to svoji kvalitou „mají“.

Pokud jde o „pejskaře“, ty tam jsou doby Karla Čapka s jeho sympatickým a altruistickým jeho typu přirozeným názorem, že budeme-li se chovat lépe ke svým pejskům, budeme se lépe chovat i jako lidé k sobě navzájem. Nikoli, že by to tu a tam nemohlo platit – potkávali jsme se s Vlastimilem Brodským a jeho pejskem. Posudme ovšem situaci vcelku. Dvě přestálé verze totalit za půlstoletí a šok demokracie stačily k tomu, že národ je jinde a mnohé už dávno neplatí. Na přechodech pro chodce hynou lidé a národ s povahou „holubičí“ je zralý na to učít se ohleduplnosti řidičů od národů „divokého západu“. Bez zákonů a vyhlášek velmi neprodlených, velmi moudrých a efektivních to jít nemůže a také nepůjde.

Vraťme se k volnému pohybu psů bez náhubku. Strach z napadení je nemorální ohrožovanému chodci kompenzovat. „Preventivně“ kompenzovat strachem chovatele ze zákonně povinného utracení zvířete v případě jeho úspěšného útoku, je řešení nikoliv bez účinku, ale je to jako represe vůči řidiči, když už je mrtvola pod koly. Zbývá tedy jediné: samozřejmě náhubek a samozřejmě vodítka, pokud nejsme na vlastní zahradě! Je nějaký důvod tu spatřovat další prostor k diskusi, když jedním uvažovaným subjektem je pes a druhým „chodec“ – v soudobých Čechách stále vzácnější a rozhodně opomíjenější – dítě?

Jaromír Šofr

Píši tento dopis, protože jsem si přečetla článek Pejskaři, pozor... Je to jako v pohádce o Pyšné princezně: zakazují, co jsem povolil, a povolují, co jsem zakázal. Víte, můj manžel je Němec, vlastníme psa dobrmana, který byl před rokem a půl zahrazen v Německu mezi bojové psy, pro které byla vydána vyhláška „bez košíku a vodítka ani krok“. Náš pes je osm let starý, já díky tomu, že jsem tr-

Foto: Bohumil Dobrovodský

vale hlášena v Praze a také sem jezdím, jsem už odmala svého psa učila na košík, i když ho v Německu nepotřeboval. Aby byl osvobozen od

košíku a vodítka tam, kde si mohl hrát a běhat, musel projít testem, který stál loni 1 000 DEM. Tisíc marek za jeho svobodu, trochu hodně peněz, ale i to jsme obětovali. A před měsícem tuto vyhlášku v Německu opět zrušili, a tak všechna plemena můžou opět svobodně běhat... Měli byste udělat vyhlášku takovou, aby i psi měli kde běhat a svou potřebu udělat. Platíme daně ze psa, máme ho jako člena rodiny, většina majitelů psů i po nich sbírá a uklízí, a tak máme i nárok na slušné zacházení s našimi psy. Co se týče agresivních psů, žádní nejsou. Je to jen špatná výchova psa,

Foto: Karel Cudlín

a tudíž za něj odpovídá majitel. Pokud pes, a může to být i jezevčík, někoho pokouše, musí za něj odpovídat majitel a tudíž zaplatit bolestné a vše, co s tím souvisí. On si to potom každý rozmyslí, pustit psa volně, když ví, že by mohl někoho napadnout. To samé, když pokouše psa, musí zaplatit veškeré ošetření. Psi s námi žili a žít budou, pro některé lidi je to jediný kontakt se světem, a proto by se nějaké nesmyslné vyhlášky měly nejdříve pořádně rozmyslet, aby neublížovaly našim psím přátelům.

J. Tuchelová,
Praha 4

Listárna

„Psí vyhláška je pro kočku!“

Nově vzniklé občanské sdružení Praha – místo pro všechny se rozhodlo vložit do diskusí o soužití lidí a psů v Praze. Návrh vyhlášky upravující pohyb psů na veřejně přístupných místech totiž neřeší současné nejpalčivější problémy, jako je nedodržování stávajících zákonů a vyhlášek ošetřujících chov psů, neplacení poplatků či nezodpovědnost majitelů, kteří po svém psu neuklízí a nevěnují se jeho výchově. Podle odborníků dokonce popírá základní kynologické principy. Připomínky obyvatel se dají shrnout do několika základních bodů: neplacení poplatků za psy, nedodržování vyhlášky, která zakazuje vstup psů na dětská hřiště, a zanedbávání úklidu po psech.

Další zákazy a příkazy nic neřeší. Začít bychom měli u důsledného dodržování pravidel, která jsou již dávno stanovená. Ve spolupráci s městskou policií chceme informovat o existujících vyhláškách a upozorňovat na možné postihy za jejich nedodržování. Navrhované vyhlášce chybí základní věc – motivace majitelů psů. Vypracovali jsme návrh systému, který by majitele vedl k větší zodpovědnosti. V tomto systému jsou navrženy úlevy z poplatků pro ty majitele, kteří psa označí identifikačním čipem, i pro majitele, kteří se psem složí některou ze zkoušek z poslušnosti. Město by mělo přehled o počtech psů, jejich očkovaní a výcviku, protože všechny tyto údaje se dají do registru pomocí čipů snadno zavést. A spokojeni by byli i všichni lidé, jelikož by psi byli snadno identifikovatelní a při skládání zkoušek z poslušnosti také ovladatelnější.

Kynologové také odmítají způsob, jakým vyhláška odděluje velké psy od malých. Výška nad 50 cm nebo váha nad 30 kg by pro psy znamenala trvalé vodítka a náhubek. Možnost volného pohybu by měli jen na vymezených plochách, které bohužel nejsou k dispozici ve všech městských částech. Přestože toto opatření bylo myšleno jako ochrana obyvatel před potenciálním nebezpečím problémového chování volně pobíhajícího psa, není toto opatření kontrolovatelné a tudíž ani vy-mahatelné. Výtky také směřují k nutnosti trvalého

nošení náhubku – plně ho akceptujeme v MHD, ale na veřejných prostranstvích ponechme nasazení košíku na plné zodpovědnosti majitele psa. V případě trvalého nošení náhubku a vodítka nejde jen o týráni, ale především již od stěněte o zamezení možnosti socializace.

Vedle vlastních zkušeností jim mohou být inspirací i vyhlášky, které jiná města úspěšně uvedla do praxe. Po Brnu či Českých Budějovicích se i Praha může stát skutečným místem pro všechny.

Alena Urubková,
Občanské sdružení Praha – místo pro všechny

Vážená redakce,

na toto téma jsem popsal již spoustu papíru a jak se zdá, s nulovým efektem, protože vždy, když pes někoho pokouše, jediné řešení je vodítka. Při tom všem uniká jeden podstatný detail. Až na malé výjimky téměř vždy k útoku dojde, když pes uteče ze zahrady, nebo je ponechán bez dozoru. Není přitom tedy nikdo, kdo by jej zastavil. Pes při močení je zpravidla pod dozorem, což je podstatný rozdíl.

Proto se domnívám, že bohužel k útokům psů na lidi bude docházet i nadále a žádná vyhláška tomu nezabrání, protože psů ve městě přibývá a nesvědomitých majitelů také. Myslím tím ale těch, kteří nechají psa na veřejnosti bez dozoru, opijí se, nedokáží psa vycvičit nebo jej dokonce štvou proti lidem. Někdy vyprovokuje psa k útoku i pokoušená osoba. Paradoxně k agresivitě psa může přispět i stres psa, který je veden pouze na vodítka. Pes totiž musí volně aspoň 3 hodiny denně běhat bez vodítka, jinak to hraničí s týráním zvířete. Tohle ale radní, ani veřejnost nechtějí brát na vědomí.

Řekl bych, že to je vůbec jedna z podmínek chovu psa ve městě a jeho úspěšného vývinu, tím spíše, že jedno ustanovení nové vyhlášky by mělo umožnit vyčlenit majitelům některých pozemků plochy k venčení psů. Ale kdo nám zaručí, že k tomu budou po mediální kampani proti volnému pohybu psů vůbec ochotni a že jich bude tolik, aby byly z časových důvodů dosažitelné pro každého pejskaře?

Rovněž si myslím, že zbytečné umožnit volný pohyb až od 22 hodiny večerní a jen do 6. hodiny ráno. Přijatelnější by byla 21. hodina večer a 7. ráno. V zimě, kdy v parku téměř nikdo není a je brzy tma, by to mohlo být ještě mírnější. Nebo proč to nezkusit opačně? Začít mírnějším režimem a zpřísnit jej, kdyby se to neosvědčilo. Další problém vidím v tom, zakázat venčení psů 12–13letým dětem. Vždyť někteří z nich cvičí se psy na cvičištích a potom s ním nesmí jít ani na procházku, kde si také procvičují, co se naučili? Možná by stálo za úvahu zmírnit režim pro majitele psů, kteří docházejí na cvičák a mají psa prokazatelně ovladatelného, což by mohli potvrdit průkazkou.

Obávám se, že nová vyhláška v takové podobě, jaká se chystá, povede k důslednějšímu vyhýbání se strážcům zákona. Vždyť již stávající zákony umožňovaly postihnout člověka, který nechal psa bez dozoru a ten něco provedl, ale stejně k tomu docházelo. Bohužel, potom to odnesou i ti slušní a vychovaní psi, protože u nás je tendence politiků zavděčit se co nejširší veřejnosti bez ohledu na to, co to způsobí těm menším. Je to jednodušší, než hledat kompromisy přijatelné i pro druhou stranu. Největší nebezpečí hrozí, že se dva psi puštění na volno poperou a přitom je zraněn majitel jednoho ze psů, ale i přes toto riziko se pes prostě proběhnout musí.

P. Smělý,
Praha 10

HŘIŠNÍ LIDÉ MĚSTA PRAŽSKÉHO

Z lehčích příběhů městské policie v několika uplynulých týdnech

NEJDŘÍV SLALOM, POTOM DÁMSKÁ JÍZDA

Opilého mladíka, který s vozidlem Škoda zvýšenou rychlostí křičoval komunikaci střídavě z levé strany do strany pravé a poté prudce najel na obrubník, zastavili strážníci z Prahy 14 v půl třetí ráno v Ocelkové ulici. Při komunikaci s řidičem se do rozhovoru vložila spolujezdkyně, kterou strážníci vyzvali, aby se do projednávání nevměšovala a sedla si zpátky do vozidla. Tato podnapilá dívka pak opravdu nasedla do vozu, ale za volant. Rychle nastartovala a poté odtud ujížděla pryč, přičemž poškodila celkem osm zaparkovaných automobilů. Svou jízdu zakončila silným nárazem do parkující škodovky s následným zničením svého vozu. Strážníci ji zadrželi a s jejím společníkem ji neprodleně předali přivolané dopravní policijní hlídce...

MÍCHAL BARVU V „KINDERVAJČKU“

Strážníci zahlédli v prostoru stanice metra Můstek sprejera, jak nanáší ornamenty na dlaždice. Mladík ovšem popřel, že něco kreslí, a tvrdil, že ani nemá čím. Jenomže strážníci se nenechali oklamat. Neuniklo jim, že maloval za pomoci buničiny napuštěné červenou barvou, kterou měl uschovanou v obalu od Kindervajčka. Jak poškození cizího majetku patnáctiletý mladík vysvětlil a jak jej za to „odmění“, bude předmětem policejního šetření.

HÁZEL PO MATCE KVĚTINY

V ulici Na šejdru napadl podnapilý syn matku. Strážníci zjistili, že triadvacetiletý syn po své matce začal z vrchního patra házet květináče poté, co na něho zazvonila, neboť si zapomněla klíče doma. V záchvatu zuřivosti na ni řval, že ji zabije, což demonstroval na kuchyňské lince, do které zabodával nože. Běsnícího mladíka našli strážníci před domem – popíjel zde víno a jejich přítomnost ignoroval. V okamžiku, kdy ho vyzvali k prokázání totožnosti, na ně zaútočil s náramkem s ocelovými hroty. Strážníci ho záhy přemohli a místo náramku mu nasadili pouta. Pak na místo přivolali Policii ČR, které zadržného mladíka předali k dalšímu šetření.

KRADE SE I ZELENY PLANKTON

Při hlídkové činnosti v Uhrňevsi si povšimli strážníci z Prahy 15 muže, který sbíral plankton z Podleského rybníka. Nedělal to poprvé a již několikrát v minulosti byl upozorněn na skutečnost, že jeho jednání je protiprávní. Strážníci mu proto odebrali podběrák a sesbíraný plankton v kbelíku vrátili do rybníka. Vlastník rybníka hlídce sdělil, že se cena za přibližně 1 litr planktonu pohybuje okolo 60 Kč. Strážníci spáchaný přestupek proti majetku postupují spolu s odebraným náčiním příslušnému úřadu MČ, který věc nepochybně dořeší...

SOUBOJ U PÍSEČNÉHO HRADU

Strážníci z Prahy 9 zasahovali u fyzické roztržky dvou žen na dětském pískovišti ve Vysočanské ulici. K incidentu mezi těmito ženami došlo poté, co jedna z nich okřikla a údajně i plácla dítě, které ničilo lavičku. Druhá žena, která toto dítě hlídala, ji chytila za vlasy, nakopla a vyhrožovala jí zabitím. Tato žena při prokazování totožnosti napadla i zakročující strážníky, kterým se podařilo ji uklidnit až za pomoci donucovacích prostředků. Strážníci přestupek proti občanskému soužití postupují úřadu MČ k dalšímu dořešení.

SBĚRATEL CIZÍCH JMEN

Nájemnice domu ze Slavíkovy ulice telefonovala na linku 156, že jí a jejímu sousedovi neznámý muž odmontoval cedulku se jménem ze dveří. Žena muže sledovala až do ulice Na Švihance a údajně zloděj tak mohl být během několika minut dopaden. Hlídka u něho našla celkem pět mosazných cedulek s nápisy z domovních schránek. Muž u sebe neměl žádný doklad totožnosti. Když uvedl, že se živí prodejem barevných kovů do sběrných surovin, byl převezen na policejní oddělení... (cyk)

Sociální zázrak buržoazní Prahy

Že v Krči je Thomayerova nemocnice, ví každý Pražan. Ovšem málokdo dnes ví, že tento rozsáhlý komplex nebyl původně určen za nemocnici. Ale slávu Masarykových domovů pamatují jen naši nejstarší spoluobčané.

Začneme od samého začátku. 1. ledna 1922 ustavená Velká Praha přebírala těžké dědictví. Platil totiž stále systém z časů starého Rakouska. Veřejná sociální péče nebyla v rukou státu, nýbrž byla záležitostí obcí. Ovšem povinnost postarat se o své příslušníky neležela na obcích, nýbrž na obcích domovských. Domovské právo se dědilo po otci a v novém bydlišti se dalo získat až po desetiletém nepřetržitém pobytu, pokud ovšem za tu dobu člověk nepřípádl na obtíž veřej-

do domovské obce, kterou opustil jako mladý nebo v níž dokonce nikdy v životě nebyl. A zvláště zoufalá situace byla právě v obcích na obvodu Prahy. Tam se totiž navracelo mnoho práce již neschopných příslušníků, přičemž tyto obce předtím neviděly z jejich výdělků ani korunu. Obcemi vyplácené almužny (někde dokonce ve směšné výši 2 Kč měsíčně) pak nestačily ani k holému přežití a za obecní chudobince tam často sloužily neudržované zříceniny.

Rozetnutí gordického uzlu na sebe vzali národní socialisté, především Petr Zenkl, jenž se stal autorem velkolepé reformy, která Prahu vynesla na přední místo ve světovém měřítku úrovně sociálního zabezpečení. 25. června 1923 byl schválen Sociální řád pro Velkou Prahu. Na jeho základě

Celkový pohled na Masarykovy domovy v Krči z výšky, foto kol. 1930

a Sociální poradna hl. m. Prahy, které byly pověřeny vedením evidence.

Sbor začal okamžitě jednat. Řada hanebných chudobinců na předměstích byla uzavřena a jejich chovanci byli přesouváni do volných kapacit v centru. Na místo dosavadních ponižujících almužen byly zavedeny šekové podpory. Tyto činily v průměru 60 Kč měsíčně a jejich systém umožňoval účinnou kontrolu, takže je např. nebylo možno vyměňovat za alkohol.

I přes veškerou snahu však dosavadní sociální ubytovací kapacity pro rychle rostoucí velkoměsto nedostačovaly, bylo nutno vybudovat nový ústav. Jeho koncepce vycházela z rozumného kompromisu. Neměl být ani v centru, ani mimo Prahu. Neměly to být žádné lazaretní baráky, ale ani žádné přepychové vilky. Předpokládaný počet chovanců by však nestačil na hospodárny provoz centrální kuchyně, pekárny a prádelny. Proto bylo rozhodnuto spojit stáří s mládím. Vedle chudobince, starobince a chorobince (tak se tehdy nazývalo zařízení pro dlouhodobě nemocné) měly vyrůst ještě dětský chorobinec, dětská ozdravovna, zotavovna a lesní škola. Pro budoucí ústav bylo zakoupeno 18 ha pozemků v Krči a 16. července 1926 byla zahájena

stavba. Slavnostně otevřen byl již za neuvěřitelné dva roky – 28. října 1928, jako dar k 10. výročí republiky. Byl proto i nazván Masarykovy domovy – Sociální ústav hl. m. Prahy. Komplex, projektovaný architektem Bohumírem Kozákem, zahrnoval řadu světlých a vzdušných pavilónů, nejmodernější technické zařízení pro zajištění soběstačnosti základních funkcí, ale také např. knihovnu, divadlo, kinosál, koupaliště, hřiště, zelinářské zahrady a především rozsáhlý lesopark. Jeho kapacita činila 1 000 osamělých starých osob, 100 manželských párů, 800 nemocných upoutaných na lůžko, 300 dlouhodobě nemocných dětí a 300 dětí do 6 let na ozdravném pobytu. Ústav však byl neustále doplňován a rozvíjen a tak koncem roku 1939 disponoval již více než 3 250 lůžky.

V roce 1941 byly Masarykovy domovy zabrány německou armádou a přeměněny na vojenský lazaret. A nemocnici zůstaly dodnes. Dodejme ještě, že komunisti – přes veškeré slovní proklamace – za celých 40 let své vlády nedokázali vybudovat jediný sociální ústav, který by se svou velikostí a vybavením Masarykovým domovům byl jen trochu přibližoval.

Jan Škoda

Prezident T. G. Masaryk na návštěvě v Masarykových domovech v Krči, foto 1929

né dobročinnosti. A tak docházelo k absurdním situacím, kdy člověk celý život daně odváděl obcím, v nichž žil a pracoval, a k stáru byl dopraven

byl 1. ledna 1924 ustaven Ústřední sociální sbor, jehož předsedou se stal právě Petr Zenkl. Sociálnímu sboru byl podřízen Ústřední sociální úřad

Z doručených správných odpovědí jsme vylosovali pěti výherců knižních cen. Obdrželi je Karel Dyrtr, Praha 2, Josef Vyskočil, Praha 5, Miloslav Tvřizický, Praha 8, Martina Laštovková, Praha 9 a Marie Mašková, Praha 10. Tajenku dnešní křížovky zašlete v elektronické nebo písemné podobě na adresu redakce do 31. srpna.

	SPZ OKR. LITOMÉRICE	ZNAČKA OERSTEDU	KLUKOVSKÁ ZBRANĚ	ÚŘAD (ZASTAR.)	SLOVENSKÝ "T"	STAROVÉRECKO A ŘEM	JHO-AMERICKÉ MNČE	OLGA (DOMÁCKÝ)	ZNAČKA TELLURU	MAJITEL OTROKŮ	ŠAPRÁN	KOSMETICKÝ PRADEK	ANGERSKÝ KHEN	SPZ OKR. HODONÍN	PATŘÍCI MONGOLSKÉMU PASTEVCI	NAVEZDITI	VAPENCOVÉ UZEMÍ	KLATBY	
RUČNÍ NÁŘADÍ						ŘÍČKA						SKRBNATE PLODY							
1. DÍL TAJENKY																			
	POORADNE UMĚNÍ	ZNAČKA ABTESLY			PŘÍTOK DUNAJE				HUDEBNÍ FORMY						RUSKÁ ŘEKA				
		3. DÍL TAJENKY			SOOVKA				ROZKAZ					TRAMATA					
SPZ OKR. BRNO-MĚSTO				SKLADY OBLÍ				KARETNÍ HRA					SKALNATE VYBĚZKY						
				OTEK (DOMÁCKÝ)				PATŘÍCI DÍTĚ					OSTŘE OKRAJE						
ZKRATKA RADIO-TELEFONU			PROUDY				DO TĚ DOBY					BODEC						PATŘÍCI NORNĚ	FORMA VYZKURAU VEŘEJ. MĚNĚ
			OBKAK				NESAMAT (OBOČNĚ)												
VOJSKO						INDICKÉ SIDLO							TRAHA (KNŽNĚ)						
						OBDAŘITI SOHOVNOSTI							POSVÁTNY BROUK						
HRACÍ LIST						DCERA SOU-ROZENCE				SETKANÍ								IN HERCE NOVĚHO	
						SLONÍ ZUB				PATŘÍCI VĚ								DŮSTOJN ČEKATEL	
	SPZ OKR. NÁHOH				MUŽSKÉ JEMNO					PRAVOSLAV NĚ OBRAZY								ČÁST TĚLA	
	VLETAJTI				JEDNOTKA AKTIVITY					SLOVENSKÝ "SE"								HADR (ŘÍČE)	
STÁŘI				UZAVŘENÁ KAROSERIE					HYBNÁ USTROJÍ					ANGLICKÝ "CHROMY"					
				OSOBNÍ ZÁJEHO					SATNÍ SKŮDCE					NÁDECH (KNŽNĚ)					
INICIÁLY ATLETA DAŇKA			POŠKOZENÍ TLAKEM					FRANC. OSTRŮV						UHÁNĚT					
			KANTOVY INICIÁLY					ZNAČKA TANTALU						SPZ OKR. DUNAJSKÁ STŘEDA					
PATŘÍCI EVĚ											Z DÍL TAJENKY								
BLOUDIT																			POBŮČKA: AJAT, LANE, MARE, NIVAS, OFA

HISTORICKÉ ZAJÍMAVOSTI

15. 8. 1732

položil císař Karel VI. základní kámen vojenské invalidovny v Karlíně. Ušlechtilý nápad zříditi útulek pro vojáky zdravotně nezpůsobilé další služby uskutečnil hrabě Strozzi, který byl jako voják sám těžce zraněn v bojích s Turky. Založil vojenskou invalidní nadaci se záměrem postavit invalidovnu v Hořicích, již odkázal výnosy rodinného hořického panství. Na příkaz císaře se však podle plánů K. I. Dienzenhoffer začalo stavět v Karlíně. Během pěti let byla realizována pouhá devítina projektu a pak se finanční zdroje nadace vyčerpaly. K dokončení stavby již nikdy nedošlo. V objektu dnes sídlí Vojenský historický archiv.

V SRPNU 1582

vrcholila jedna z největších morových epidemií u nás, takzvaný „velký mor pražský“. Ohniskem byla pražská města, ale zasaženy byly takřka celé Čechy. Poprvé se v našich zemích tato obávaná choroba středověku objevila ve velkém měřítku v roce 1348, v roce 1480 téměř vylidnila některé oblasti Čech a další nápor v letech 1439 a 1483 postihly především Prahu. Poslední morové epidemii, která trvala od března 1713 do února 1714, podleho přes 13 000 obyvatel pražských měst. Z této doby pocházejí četné morové sloupy, stavěné v řadě měst jako dík za odvrácení epidemie, v Praze např. na Hradčanském náměstí.

LETOS SLAVÍ 190 LET

Tereza – pověstmi opředená alegorie Vltavy ve výklenku zdi zahrady Clam-Gallasova paláce na Mariánském náměstí. Socha je častým cílem našich i zahraničních turistů. Voda z nádoby, kterou Tereza drží v ruce, je považována za kouzelnou. V roce 1812 ji vytvořil sochař Václav Prachner a je nejstarší ze čtyř sochařských zpodobení Vltavy v Praze. Největší je na rampě Národního muzea, další u zřezadla na Dětském ostrově a čtvrtá v areálu podolské vodárny, jež vévodí jedenácti dalším sochám představujícím vltavské přítoky.